

Domoljub

v Ljubljani, 10. marca 1937

Leto 50 • Štev. 10

Slovenski kmečki parlament

V dvorani Frančiškanskega doma v Ljubljani je bilo v nedeljo, dne 7. marca, važno kmeto zborovanje: vršil se je prvi redni občni zbor Kmetске zveze, stanovske ustanove, ki bo še bolj kot danes v bližnji in daljni bodočnosti odločujoče posegala v slovensko gospodarsko življenje. Zakaj slovenska Kmetска zveza ima že danes 220 krajevnih organizacij z več kot 30.000 člani. Je pa več kot gotovo, da se bodo pod okriljem stanovske organizacije Kmetске zveze združili v bližnji bodočnosti vsi slovenski poštени kmetje, ki jim je več za stanovske koristi, kot za nesrečno protislovensko in protikmečko politiko gotovih samozancev.

Tajnik Milan Finec je podal obširno poročilo o delu Kmetске zveze v prvem letu po obnovitvi. Poročilo je bilo sprejeto z velikim odobravanjem.

Soglasno je bil izvoljen nov odbor s predsednikom kmetom Janezom Brodarjem iz Hrastja pri Kranju na čelu. Bo pa odbor še pomnožen, ker se je izrazila želja po čim večjem zastopstvu posameznih krajev. Izpramenili so pravila tako, da bo Kmetска zveza lahko združila v svojih vrstah vse kmetске ljudi od najmlajših do starčkov. Uvede se članarina, in sicer 10 din za hišo letno, ki gotovo ni visoka z ozirom na prispevke, ki jih plačujejo za svoje stanovske organizacije drugi stanovi.

Sprejete so bile resolucije, ki zahtevajo: takojšnjo organizacijo kmetских zbornic, pomoč podeželskim hranilnicam, da prično redno poslovati, zvišanje cen kmetских pridelkov, zlasti potom odprtja svetovnih tržišč, zlasti v sosednjih državah, ustanovitev vnovčevalnih zadrug in ukinitve mitnin na kmetijske pridelke.

Pri nadaljni obravnavi so razni govorniki naglašali važne stanovske kmetске zadeve. Poudarjali so zlasti: važnost zadružništva, nujnost zopetnega delovanja denarnih zavodov, pošteno ureditev kmetских dolgov, odpravo carine na poljedelske stroje, znižanje cene sladkorja in na železnici, uvedbo neugodnega in starostnega zavarovanja, udeležbo Kmetске zveze pri trgovinskih pogajanjih, uvedbo večjih javnih del tudi v svrhu odprave delomrzniske nadloge, poudaritev modre galice, skrčenje žolske dobe, omiljenje dimnikarskega reda in davčnih postopkov itd.

Občni zbor Kmetске zveze je dobil poseben poudarek z navzočnostjo mnogih odličnih prijateljev našega kmeta. Navzoči so bili poleg drugih: minister dr. Korošec, ban dr. Natlačen, minister v p. dr. Kulovec in načelnik kmetijskega oddelka banske uprave inž. Podgornik.

Minister dr. Korošec, burno pozdravljen, je imel nagovor sledeče vsebine:

Ker sem v Ljubljani, sem mislil, da je moja dolžnost, da pridem na današnji občni zbor Kmetске zveze. To ne samo zaradi tega, ker sem bil na občni zbor povabljen, marveč tudi zato, ker mislim, da imam neko zgodovinsko zvezo z imenom vaše organizacije. Bil sem namreč na Štajerskem in v Sloveniji sploh prvi, ki je ustanovil organizacijo s tem imenom in zato pravim, da imam neko zvezo, neko skupnost z vašo sedanjo stanovsko organizacijo.

Vaša sedanja strokovna organizacija se od naše bivše nekoliko razlikuje. Naša je bila politična, vaša je stanovska, vaša je strokovna — nepolitična. In če imate nepolitično organizacijo, imate s tem tudi mnogo prednosti, ker so politične stranke vendarle nekako tesnejše kakor nepolitične organizacije. Vaši organizaciji želim, da bi se v njej zbrali vsi kmetje vse Slovenije, da bi mogla edino in močno reprezentirati kmečki stan.

Kmečki stan je dobil pred kratkim zelo važno javno-pravno ustanovo — kmetске zbornice. Slišim, da s kmetскими zbornicami niso vsi popolnoma zadovoljni. Zato vam povem, da so kmetске zbornice ustanovljene z uredbo, ki ima zakonsko moč. Taka uredba se more spremeniti. Tudi ta uredba se bo spremenila, kadar si boste v tem vsi edini. Vendar pomeni že ta uredba sama po sebi velik napredek za naš kmečki stan. Če danes pomena kmetских zbornic še ne čutimo popolnoma, bomo to čutili čez 10 ali 20 let. Kmetски stan je s kmetскими zbornicami dobil institucijo, s pomočjo katere se bo odslej drugače boril za svoje pravice, kakor dosedaj.

Dosedaj niste imeli stanovskih zastopstev, da bi lahko na pristojnih mestih povedali svoje mnenje. Z uredbo o kmetских zbornicah boste sedaj preko svojih zbornic lahko zastavili svojo besedo povsod, kjer se vam bo zdelo potrebno. To tem bolj, če boste imeli v zbornicah ljudi, ki so sposobni in jim zaupate. To je za naš kmetски stan temeljni zakon, ki bo spremljal kmeta v njegovih dobrih in slabih časih.

Danes je 7. marca in vsi opažamo, kake se narava prebujala. Vsi pričakujemo pomlad. Človek se veseli, da zima odhaja. Zimski čas je bil za kmeta strašna borba krize v kmetijstvu.

Kakor vidim danes pojave nove pomladi in novega bujnega življenja, tako vidim tudi pojave novega gospodarskega življenja pri nas in v drugih državah. Mi mislimo, upamo in pričakujemo, da je zimski čas za nami in da prihaja nova pomlad tudi za naš kmetски stan. Ta zimski čas se bo nekaj časa v naših vrstah še čutil. Enako se bodo čutili tudi še posledice odhajajoče gospodarske krize. To so ostanki zimskega življenja, težke krize, ki smo jo preživljali. Kriza nam je zapustila kopico vprašanj, ki čakajo rešitve in ki morajo biti rešena. Kar se tiče teh vprašanj, vam obljubljam v svojem imenu, kakor v imenu svojih tovarišev, našo krepko in prijateljsko podporo.

Prepričan sem, da smo tudi v tem oziru naredili že velik korak naprej in da ne bo trajalo dolgo, ko bomo prišli zopet v tiste čase, ki bodo prinesli tudi vam, kmetovalcem, boljše življenje.

Kmetски zvezi želim ponovno živahnega in uspešnega delovanja.

Tej želji našega voditelja se pridružuje z vso iskrenostjo vse pošteno slovensko ljudstvo.

Beg z grunta

Bral sem v zadnjem »Domoljubcu« med »Malimi oglasi« šest ponudb »Iščem hlapca, deklo itd. In takih oglasov je poln vsak »Domoljubc«. To kaže, da grunter težko dobi posle. In to danes, ko te vsak dan obišče najmanj deset mladih zdravih brezposelnih, ki pravijo, da iščejo dela, pa ga ne morejo dobiti.

Kaj je resnica? Resnica je, da kmet težko dobi posle in delavce. Ako bi jih lahko dobil, bi jih ne iskal po časopisih. Resnica pa je tudi, da se današnji mladi svet umika kmet-skemu delu, češ, da je prenaporno, preumazano, premajhna plača. Zato kmetски fantje tišče v mesta. Vsak hoče biti policaj, orožnik, poštni sel, financar. — In dekleta? »Za dekle pa že ne grem, da bi umazana hodila okrog

krav in prešičev! Grem v mesto. Tam bo malo dela, pa lepa plača. Tam bom slekla »kmetice« in oblekla »gospodičnec«. Ruto prož in kloboček na glavo! pa rokovičice na roko, to je zame.« Tako mislijo na deželi dekleta in »dobrec mamice dajo potuho, češ, le pomagaj si do boljšega kruha, da ne boš toliko trpela, kakor jaz trpim.«

In posledica je, da mladi svet tišči v mesta in tovarne, na kmetiji pa manjka poslov in delavcev. Zato se po mestih nabere preveč ljudi, ko pa jim zaslužka manjka, postanejo brezposelni, ki jih je danes na tisoče. In če siliš te ljudi, da bi šli na kmete delat, ti odgovarjajo, da niso takega dela vajeni.

(Nadaljevanje na prihodnji strani spodaj)

„Prijatelji“ slovenskega kmeta

Nedavno je bila v narodni skupščini proračunska razprava. Pri tej se gre za to, kako se bodo milijarde, ki jih davkoplačevalci v roku leta z veliko težavo skupaj spravijo in v Beograd pošljejo, kako se bodo te milijarde prihodnje leto kar najbolj koristno porabile v prid državi in državljanom. Pri tej priliki imajo poslanci pravico vladi povedati, kaj jih žali in tišči, — bolj prav: kaj žali in tišči njihov volivec, pa kako bi se mogli ti žali zaslediti in ta stiska polajšati.

Kaj pa najbolj tišči in žali poslance »kmetске stranke? Tiste, ki so bili »izvoljeni« — že veste, kako! Kaj je njih bolečina? Ne prehudi davki za slovenskega kmeta, ne druge težave, ki ga tarejo in žulijo, ki ga pretijo z njegove zemlje pognati, ne 630 milijonov, ki jih Slovenija vsako leto preveč pošilja dol po Savi, da jih nikoli več ne vidimo. Nad tem niso ti gospodski kmetje ali »kmetске gospodje nič tožili. Njih bolečina ni to, da slovenski kmet komaj še diha, da ponekod nima za žveplenke in sol. Njih bolečina je samo — »klerikalizem«. Nad tem so nam dolgo in široko v skupščini govorili, nad tem zdihovali in »klerikalce« Srbom tožili, da so to silno hudobni otroci, ki ne ljubijo svoje skrbne matere Jugoslavije, ki le na to mislijo, kako bi mogli to svojo mater ob življenje spraviti, in ki posebno njim, liberalcem, »kmetским« in gospodskim, ne dajo mirno spati in mirno uživati, kar bi jim mati Jugoslavija privoščila in podelila, ko bi ti hudobni »klerikalci« ne branili!

Toda kdo je v resnici hudoben? Hudobni otroci tožijo učitelju svoje tovariše: »Gospod učitelj, tale je pa rekel, da imate vi grde mušice! Prav tako delajo slovenski liberalci od nekdaj in bodo delali, dokler jih bo kaj na svetu. Kakor mačka nikoli ne bo nehala miši loviti, pes nikoli lajati nad mimoidočimi, volk nikoli trgati ovace, tako liberalci, gospodski in »kmetски«, nikoli ne bodo nehali sovražiti »klerikalcev« nad vse na svetu. Jih tožiti in v žilci vode topiti, ko bi se dali! ... Na Dunaju so nas tožili in žrašli pred Nemci in pred vsem svetom, v Beogradu pred Srbi in drugimi, da bi bila Slovenija v obeh drugih, kar pač najbolj mogoče umazana! Tako men-

ali pa odgovori: »Nekdaj sem služil za hlapca, pa me maram več, ker več nasehtam kakor zaslužim.«

Vsled tega trpi škodo kmetija. Dohodki so se zelo zmanjšali, dajatve pa so se potrojile.

Ali pa si res mladi ljudje po mestnih službah več prihranijo? Dvorniki! Poznam hlapca, ki je služil 20 let in prihranil 25 »jurčkov«. Poznam dekle, ki si je prihranila 30 tisoč dinarjev. Koliko pa so prihranile »gospodskine« v mestu? Večina nič! Veliko »denarja« zmeče za »sape«, da je bolj gospodska, veliko izda za svojega »fantat«, ki na račun svoje »nevestice« popiva in tobak kadi; poroke pa odlašajo do sv. Nikola. In konec? Navadno brezposelnost, v naslednjem tistim, ki delajo in hranijo.

Poleg tega je kmeta udarila tudi denarna kriza. V času »debelih« egiptovskih krave si je morala nekaj prihraniti in dala v domačo hranilnico, kjer je vse zavarovano. Kdaj bo boljši kmet je obupan. Vse boži z grunta, mlade delavne moči in denar...

da najbolj zastopajo koristi Slovenije, posebno slovenskega kmeta.

Kaj je Novačan govoril, ste zadnjič brali. Naše bele cerkvice po hribih, kapelice in križi ob potih ga bodoje v oči. Tudi hudič se boji križi in ga grdo gleda... Potem bodo pa govorili, da so seveda »tudi za vero«, kakor je piscu teh vrstic s poudarkom to zagotavljal g. Mravlje, ko se mu je enkrat nekoliko približal. Seveda tega mi ni povedal, da je nedolgo prej kandidiral na komunistični listi. Komunisti so seveda hudo za vero vneti; kakor slišimo povsod cerkve zidajo, popravljajo in lepšajo!... Iz tega se vidi vsa grda hinavščina teh ljudi. Zato zagotavljajo, da so tudi za vero, da pod plaščem te hinavščine tem lažje vero ubijajo, — seveda pod imenom »klerikalizma«.

Nekateri iskreno misleči ljudje so se približali tem kmetским voditeljem, da bi skupno poravnali razdor med slovenskim kmetским ljudstvom. Pa so slabo naleteli. Kaj kmalu so spoznali, da so njihove fraze o veri in cerkvi — gola hinavščina.

Boš volka spreobrnili, da bi ne trgal ovac, seveda! Kar zna, to zna in ne bo nikoli opustil. Kljubovanje in nagajanje je življenje naših nasprotnikov. Ko bi ne kljubovali in nagajali, bi ne imeli več vzroka, da imajo svojo stranko. Njih največja nesreča bi bila, ko bi bili vsi Slovenci enega duha in srca, prijatelji med seboj. Hudič tega seveda ne bo nikoli dovolil. Znajo pa z navidezno »resnico« slepiti nerazodne braice, da jim verjamejo in jih držijo na špagi. »Mislite samo s svojo glavot« je eno takih slepil, ki se zdi slepcem silno imenitno, v resnici pa je velika laž, ker noben človek ne misli samo »s svojo glavot«. V času diktature pa so pokazali, da so zmožni vsake hudobije, ko so ti »prijatelji kmetac« imeli največje veselje, svoje poštene sosede ovajati, spravljati v ječo in jim prizadevati vse mogočo škodo. — Kako se boš pogajal z ljudmi, ki nimajo nobenih načel! Ko nimaš, za kaj bi prijel, kar bi držalo! »Mi na oblasti, mi pri jasilih«, to je njih načelo. Duhovnika, ki bi jim v tem prav dal, bodo seveda visoko častili, ker se lahko nanj sklicujejo, da potrjuje njih zmote in krivice. Duhovnik pa, ki jim upa povedati resnico v obraz, je pa sovražnik našega kmeta...

Na potu temu njih »načelo« pa je »klerikalizem«. Nadvlada duhovščine! Kaj je s to nadvlado? Gotovo je, da duhovniki niso angeli, da imajo svoje slabosti, kakor jih ima vsak smrtni človek. Mogoče je tudi, da kak duhovnik gre častih kaj predaleč, če hoče, da le njegova velja. Gotovo pa je tudi, da noben izobražen človek take ne živi in ne skrbi za ljudstvo kakor duhovnik. Nobeden se zanj tako ne krivuje in mu ne stavi take nesebične kakor on. Ali je treba to šele dokazovati? Ne verjamete? Veste, koliko ima duhovnik s svojo visokoškolsko izobrazbo po 40 ali 50 letih pokojnine? 600 din! In koliko ima od države Pucelj s svojima dvema razredoma gimnazij? Imel bo blizu dvakrat toliko tisočakov kakor duhovnik stotakov, to je 20 krat več! Potem je lahko biti »za kmetac«! In tiho!

Ljudje dobro vedo, kdo jim je res prijatelj, kdo ne. Vsek labe pomolli najprej pri duhovniku: za vse mogoče reči se obračajo

nanj. Berači duhovnike oblegajo, tako da bi skoro obleko z njih trgali. Zato je ljudstvo duhovnike — s kako izjemo sem pa tja — vedno bledelo, dokler niso prišli od vruga nabujskani ljudje in začeli vpiti: Klerikalizem — to je: duhovnik — je naš največji sovražnik. S polnim prepiranjem lahko trdim: V tem, kar je slovenska duhovščina storila za narod in ljudstvo, se noben drug stan od daleč ne more primerjati. Brez duhovščine bi slovenskega naroda več ne bilo! Na Koroškem in Primorskem edino še duhovščina slovenščino vzdržuje. Zato pa je le nepoznane zgodovine, črna nehalnežnost, pomanjkanje vsake srčne olike, debela surovost, goniti brez prenehanja naprej staro lajno: »Klerikalizem« je kriv vsega hudega. Le ljudje, ki nimajo nobene srčne kulture in so polni samogoltnosti, so zmožni kaj takega.

Ker ste pa g. Mravlje v narodni skupščini tako zgovorni, prosimo Vas, da nam odgovorite na tale vprašanja:

1. Navedite dejanja in številke, kaj in kolike je »klerikalizem«, to je slovenska duhovščina narodu škodovala v narodnem, gospodarskem in vsakem oziru? Koliko kmetov z gruntov poglajala? Koliko ljudi v ječo spravila? V kake verige jih uklenila? In tako dalje.

2. Ali je res ali ni, kar je »Kmetски list« sam pisal, da je Slovenija najbolj pritiskana pokrajina v Jugoslaviji, da plačuje 14 odstotkov, prejema jih pa samo 8?

3. Ali je res ali ni, da je Slovenija zaradi tega vsako leto na zgubi za okroglo 600 milijonov, kar znaša v 18 letih 10.800.000.000 = nad 10 milijard?

4. Ali je ali ni tega kriv centralizem, ki zahteva vse denar sase in ga deli, kakor hoče?

5. Ali je ali ni centralizem zakrivila s gospodskimi liberali vred vaša »kmetская stranka, ki je s svojimi glasovi tehnično del potegnila in za centralizem sdelila?

6. Ali je potem sklep prav narejen ali ni, da je vaša stranka pokriva te ogromne škode, 16 milijard, Sloveniji?

7. Ali je ali ni res, da je potemtakem vaša »kmetская stranka za slovenskega kmeta taka nesreča, kakor če bi mu vsako leto teča vse pobila?

8. Kdo torej je kriv vsega hudega pri nas: klerikalizem ali — liberalizem?

»Primito tatu! vpije tisti nad poštenimi ljudmi, ki je sam kradel in ukradel slovenskemu ljudstvu milijarde premoženja!

Ali hočete vedeti, koliko je »kmetская stranka kmetu pomagala? Toliko, da je gospod Pucelj bil minister, Marušič pa ban, da sta oba senatorja, ki vlečeta od davkoplačevalcev na leto stotisoče dinarjev plače, in da je nekaj njih ljudi poslanecev, ki imajo po 9000 din na mesec. (!!) In pa to seveda, da so vpeljali po vsej deželi žganjske kotle, ki so seveda ljudstvu največji blagoslov...

Če to ni res, potem pojdit, g. Mravlje, v litijaki okraj ki ga zastopate, kjer po volitvi še niste imeli javnega shoda, kakor je dolžnost vsakega poslanca, da poroča volilcem o svojem delu in posluha njih želje! Pojdite in pripovedujte ljudstvu, kaj velikega je storila vaša stranka! Vam ne diši ta pot, kaj ne da ne? Prijateljsko je biti okrog prvega v Beogradu in amerjati izza plotu.

Zares neizmerna je predrznost ljudi, ki si upajo nasproti stranki, ki je storila za narod in kmeta vse, kar se največ storiiti more,

KAJ JE NOVEGA

OSEBNE VESTI

d Za načelnika kmetijskega odseka pri kr. banski upravi v Ljubljani je imenoval ban dr. Natlačen g. inž. Lamberta Murija.

d V pokoj je odšel po 35 in pol letih vzornega službovanja g. Bogumil Remec, direktor II. realne gimnazije v Ljubljani. Bog ohrani neupogljivemu katoliškemu možu zdravje še mnogo let!

d Po štiridesetletnem službovanju je odšel v pokoj načelnik kmetijskega odseka pri kr. banski upravi v Ljubljani.

d Pokoj je nastopil dne 1. marca 1937 g. Jože Pavlič, strojni stavec Jugoslovanske tiskarne v Ljubljani. G. Pavlič je eden najbolj zaslužnih in najstarejših naših tiskarskih delavcev. Celih 52 let je delal v svojem poklicu. Naj še dolgo let zdrav in vesel uživa zasluženi pokoj!

d Jubilej vevškega domačina. Petdesetletnico svojega življenja in 30-letnico umetniškega dela praznuje v Zagrebu prvi basist tamkajšnje opere, Slovenec Josip Križaj. Križaj je rodом iz Vevč, glasbeno pa se je vzgajal pri Mateju Hubadu. Komaj je končal realko, se je že začela njegova pevška slava. Sprva v Ljubljani, pozneje v Trstu, v Osijeku in po drugih jugoslovanskih mestih. Stalno se je držal Zagreba, kjer je tudi še danes nastavljen. Vmes pa je mnogokrat gostoval v Ljubljani ter z velikim uspehom tudi v inozemstvu.

d 80 let je dopolnil Josip Gselman, gostilničar in posestnik v Hočah pri Mariboru.

d 80 let je dopolnila gđ. Matilda Bohinec, bivača dolgoletna upravnikinja »Domoljuba« in »Bogoljuba«. Jubilantri, ki živi že več let stalno v Opatiji, naj da Gospod doživeti še mnogo blagoslovljenih let!

DOMAČE NOVICE

d Nadškof dr. Ujčič posvečen. Dne 7. marca 1937 je bil v cerkvi sv. Antona v Zagrebu svečano posvečen v škofa novoimenovani belgajski nadškof dr. Ujčič. Svečanim obredom je prisostvoval ban dr. Ružič s poveljnikom armije armijskim generalom Jurišičem. V sprevodu v cerkev so ob posvečevalcu nadškofu dr. Bauerju korakali skoraj vsi škofi jugoslovanskega episkopata. Novega nadškofa sta pri obredih soposvečevala ljubljanski škof dr. Rožman in splitski škof dr. Bonetiačič. Naj sprem-

— nasproti postaviti stranko, ki naj je kmetu in narodu v rešitev, — ko ni storila zanj nič in stokrat manj ko nič: desetmilijardno škodo!! In vendar so še ljudje, ki taki slepariji verjamejo!

Kmet, ki te ogromne nesreče in sleparije ne vidi, ali jo uvidi, pa je noče priznati, ali si iz 10 milijard škode nič ne stori, — to ni več slovenski kmet, ampak — izmeček slovenskega kmeta.

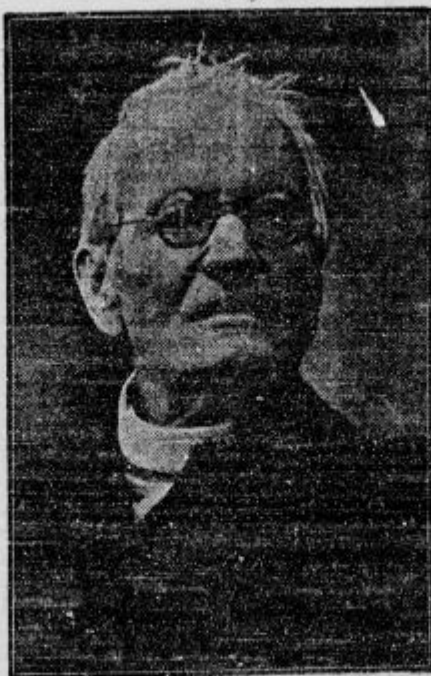
Rekli boste, da sem grob. A nič grob, — samo resničen in pravičen. Hud sem na sleparijo in sovraštvo toliko bolj, kolikor bolj ljubim in si želim mir, prijaznost in edinost. Nikogar ne sovražim, tudi liberalcev ne. Vsakemu želim vse dobro. Mir vsem, ki so dobro volje! Laži in sleparije pa konec! K.

lja g. nadškofa obilen božji blagoslov, da srečno dovrši vse to, kar pričakuje od njega sveta Cerkev in jugoslovanski katoliški verniki.

d Po več ko trimesečni stavki je bil dosežen med papirnico v Vevčah in delavstvom sporazum ter je bila kolektivna pogodba podpisana. V korist delavstva je posredoval tudi ban dr. Natlačen. Po doseženem sporazumu bodo delavstvu znižali mezde za 7.5%. Vodstvo papirnice pa je priznalo delavstvu tudi tri dni dopusta, ki ga pa letos delavstvo ne bo izkoristilo.

d Delomrzneže pod nadzorstvo! Naval delomrznežev na Ljubljano in okolico, pa tudi na mnoge druge kraje v Sloveniji se vsak dan močneje občuti. Najbolj navaden izgovor, ki ga ima tak delomrznež pri beračenju je, da potuje v Maribor, v Zagreb ali kam drugam. Delomrznež je seveda užaljen, ako mu kdo v obraz zabrusi, da že vsaj deset let berači pod istim izgovorom v mestu. Z vrat izginjajo kljuge, od vodovodnih napeljav medeninaste ročice in petelini, iz več izginjejo žarnice. Delomrzneži, ki kradejo žarnice, navadno vodijo s seboj kakega majhnega dečka, ki ga dvignejo na ramena, nakar otrok odvede žarnico in jo izroči delomrznežu. Delomrznež da otroku pol dinarja nagrade, sam pa skuša žarnico prodati kjerkoli za kovača. Ljudje se potem čudijo, kako je mogla izpod stropa izginiti žarnica. Nobeno podstrešje in nobeno dvorišče, kjer se suši perilo, ni več varno pred delomrzneži. Potepuhi nastopajo kar v dveh in skoraj bolj izsiljujejo miloščino,

† Tomo Zupan

Na Okroglem pri Kranju je umrl v starosti 97 let železomastnik, prelat magr Tomo Zupan, starosta naše duhovščine. Truplo velezaslužnega vzgojitelja, pisatelja in narodnega delavca so prepeljali v Ljubljano, kjer so ga slovesno pokopali. Spomin velikega pokojnika bo ostal vedno živ med nami.

kakor pa prosijo. Dobrodošla jim je tudi vsaka predpražnica, če jo le morejo kje vnovčiti. Najbolj surove odgovore pa dožive ljudje, ki tem delomrznežem svetujejo, naj si poiščejo delo, češ da ga je v Ljubljani dovolj in da na magistratu dobe res potrebni brezposelni potrebno delo. Dogajajo se primeri, ko vam delomrznež odgovori, da za tri dinarje na uro ne bo delal, raje »fehtal«! Spriču takih razmer moramo res pritrditi ljubljanskemu županu g. dr. Adlešiču in drugim dalekovidnim možem, ki zahtevajo za take delomrzneže ustanovitve posebnih vzgajališč.

d Za nekatere običajno nadzorstvo. Vžigalniki so v zadnjih letih postali kadicem vsepovsod in tudi v Slov. goricah zelo priljubljeni. Preko avstrijsko-jugoslovanske meje so posamezniki stalno tihotapili vžigalnike, ki so se pojavili skoro v sleherni hiši Slov. goric. V zadnjem času pa so pričeli izvajati ostro nadzorstvo proti nežigosanim vžigalnikom. Orožniki so zaplenili že mnogo raznovrstnih vžigalnikov in je postal strah pred kaznijo vse večji. Uporabljanje vžigalnikov pa je našemu kmetu prihranilo mnogo denarja in bo seveda zaradi tega to nadzorstvo za nekatere zelo obetno.

d Najprej pred svojim pragom. Zaradi kavarniških »pevačic« so se do smrti stegli trije mladi in navdušeni muslimani! zadnji dan velikega muslimanskega praznika kurban bajrama v Kosovski Mitrovici. Namen, da se udarijo, so imeli baje že prvi dan teh praznikov. Vzrok gotovo ni bila ničesar drugega kot ljubosumnost. Poleg ljubosumnosti pa je še precej pripomogla blazna pijanost mladeničev. Ko je zvedela mati nekega ubitega mladeniča to žalostno novico, se je zgrudila in pri tem padcu dobila tako težke poškodbe, da bo le težko ostala pri življenju. Primer tega poboja je zopet en dokaz več, kako so v južnih krajih malo upravičeni imenovati Slovence pijance in zločince. Kdor hoče zabavljati, mora najprej stremeti za tem, da postane sam boljši.

d Lepe velikonočne razglednice je izdala zadruha »Lastni dom« v prid Prosvetnega doma v Ljubljani. Prva razglednica nam predstavlja dva krepka gorenjska fanta v narodnih nošah, prvi drži v rokah standarto P. Z. z napisom lastni dom. Drugi kot fanfarist naznanja v cvetočo pomlad veselo alelujo. Poleg njih pa stoji slovenski dom, okrašen s cvetjem in na ganku vise dolgi cvetoči gorenjski nageljni. Druga razglednica nam podaja nekaj svojevrstnega in novega: slovenskega orača in sejavca. Tretji motiv nam predstavlja prešerno, pomladno razpoloženo mladino z butarico, velikonočnim žegnomo in pomladno piščalko. Četrti motiv nam pokaže lastni domek. Na

parobku zelene livade ob zvončku, trobenticah in muckah stoji domek »Velikonočna pisarnica«.

d **Novinarski dom.** Ljubljanski časnikarji bodo še letos začeli graditi svoj dom. Zadruga »Novinarski dom« šteje 85 članov s 104 deleži. Te dni so imeli v Ljubljani občni zbor, na katerem so pretresali tudi vprašanje graditve doma. Mestna občina jim je namreč podarila lepo parcelo za poslopjem Poštne hranilnice pod pogojem, da se dom prične graditi najkasneje na pomlad 1938. Ker se načrti že izdelujejo, se bo najbrž že letos začelo graditi. Osrednji časnikarski fond je zagotovil posojilo pol milijona dinarjev. — Kaj pa slovenski kmetje? Kdaj bodo imeli tudi oni, najmočnejši po številu, v Ljubljani svoj ponosen »Kmetijski dom«?

d **Ne zabavljajmo, ampak učimo se od njih.** Češkoslovaška vlada je nedavno prodala v Nemčijo 2000 vagonov pšenice in 1000 vagonov moke, ki jih je kupila pri nas. Češkoslovaška je seveda prodala našo pšenico naprej z dobičkom. Nekateri listi se zaradi tega zgražajo, kar pa je čisto odveč, ker ni nikjer zapisano, da ne bi smeli biti mi tako sposobni in sami prodati našo pšenico neposredno v Nemčijo po boljši ceni. Če pa mi tega ne znamo, store to pač Cehi in edino prav je, da se od njih učimo, mesto da se razburjamo.

d **Enaka pravica za vse.** »Trgovski list« poroča o sklepu Narodne banke, da izda kot svoj prispevek družbi za belgrajski velesejem pol milijona dinarjev, in sicer takoj 200.000 Din, ostanek pa v dveh letnih obrokih. Ljubljanski in zagrebški velesejem, ki delujeta že leta, pa nista dobila od Narodne banke, ki je zavod za vso državo, ničesar. »Trgovski list« zaključuje: »Zahtevamo, da dobita tudi zagrebški in ljubljanski velesejem po pol milijona Din in pozivamo vso hrvatsko gospodarsko javnost, da vzajemno nastopi za to zahtevo. Za vse enake pravice! To načelo mora veljati tudi za velesejme!« Tako je.

d **Načelnika policije so okradli v Petrinji** in to pri belem dnevu. Po kosilu je načelnik policije zaspal, prav ta čas pa so vdrl v njegovo stanovanje neznani zlikovci in mu odnesli suknjo, nekaj obleke in perila. Soba pa je bila tako zaklenjena, kakor takrat, ko se je načelnik policije vlegel. Pobrali so mu prav tako obleko, ki je bila še dobra. Načelniku ni preostajalo drugega, kakor da je poklical trgovca in kupil novo obleko, sicer bi še v službo ne mogel. Nekateri meščani pripisujejo tatvino nekim šalčivcem, ki so vzeli na piko samega načelnika policije in zgradbe, okrog katerega se stražniki stalno vrte. Tako so okradli že občinsko pisarno, garnizijo, ljudsko šolo in nazadnje občinsko blagajno. Dosedaj niso našli v nobenem primeru prave sledi za tatovi.

d **V Španijo so hoteli?** V Šibeniku je zbudila veliko pozornost vest, da je večja skupina mladih ljudi, delavcev, dijakov in drugih v noči od one sobote na nedeljo z motorno jadrnico odpelala iz Šibenika proti jugu Dalmacije. Med potjo jih je pa zatekla nevihta in jih prisilila, da so morali pristati v pristanišču Grebasnici. Od tam so nadaljevali svojo pot peš, trije so se pa vrnili v Šibenik. Mladim fantom, 50 po številu, se je zahotelo pustolovščin in so se zato podali na pot.

d **To so junaki!** Kdaj in kje se je to zgodilo, tega ne bomo zapisali zaradi zamere, čeprav je dogodek resničen. — V neki vasici je umrla stara žena in dva možaka sta odšla zvečer v dolino po krsto. Pri mizarju nista tako hitro opravila; ura je bila že deset, ko sta stopala s krsto na rami proti domu. Pri znamenju na razpotju sta se odpočila. Tam blizu je gostilna. »Kako šilce bi se ga prileglo,« sta se spomnila žganja in postavila krsto s poti pred znamenje. V gostilni so imeli še luč, čeprav ni bilo gostov. Možaka sta srkala dišečo kapljico in obsedela. Po cesti za gričem se je tačas pomikala gruča ponočnjakov. Oboroženi

z ročicami so šli v bližnjo vas na boj, ki so ga napovedali sosedom fantom. »Mi jim bomo že pokazali!« so se široko ustili. »Mi se nikogar ne bojimo!« Tedaj so zapazili v snegu pred znamenjem črno krsto. Kaj je po tamle? in stopili so prav tesno skupaj. Klobuke so jim privzdigovali lasje in iz rok so jim popadale ročice. Nato pa v beg; nekateri nazaj domov, drugi pa naprej v gostilno, kamor so pribežali vsi preplašeni, ne da so povedali, kaj se je zgodilo. Ko so se nekoliko pomirili, so zagledali za mizo moža s hribov. »Pa vidva tukaj tako pozno!« so se začudili. — Povedala sta jim, da je umrla tista stara Lenča, za katero sta šla po krsto. — »Kje pa jo imata?« so ju vpraševali. »Tam pod znamenjem,« se je glasil odgovor. Fantje so se spogledali, nihče pa ni rekel besedice. Na boj niso več mislili; kako so bežali pred krsto, pa so izdali šele čez nekaj tednov.

VINA prvovrstna, po najugodnejših cenah kupite pri **CENTRALNI VINARNI** v Ljubljani

d **Stekel pes jih je obgrizel.** Dne 28. febr. je posestnik Leopold Stemberger v Rušah na Štajerskem opazil na svojem psu, da je bolan. Bil je razdražljiv, ničesar ni žrl in pil ter je samo ležal v temnem kotu. Vendar pa ta pojav, ki je pri psih večkrat običajen, ni vzbujal pri lastniku nobene posebne pozornosti, ker si ni mogel misliti, da je pes obolel za steklino. Šele naslednje dni, ko je začel pes popadati in grizti, kar mu je prišlo v bližino, mu je postala ta bolezen nekam sumljiva, pa je takrat že žal bilo prepozno. Pes je navadil najprej na gospodarja ter ga najprej vgriznil v roko, potem pa je obgrizel še njegova sinova Ivana in Leopolda. Oba je vgriznil v roko, prav tako tudi domačega blapca Miroslava Dernovška, nato pa je pobegnil v var Bezeno. Na cesti je vgriznil Antona Pongračiča v desno roko ter Ivana Feisterja v nogo. Zaletel se je tudi v dve beračici, ki sta prišli po cesti ter obe obgrizel. Šele tedaj se je ljudem posvetilo, da je pes stekel ter so vprizorili nanj lov. Ujel ga je lastnik Stemberger ter ga priprl, potem pa je o dogodku takoj obvestil občinsko upravo v Rušah. Od tam so telefonirali v Maribor po okrajnega živinozdravnika in konjederca. Živinozdravnik je ugotovil, da je pes stekel, nakar ga je konjeder ubil ter potem pokončal še vse pse v okolici. Obgrizene ljudi pa so pripeljali v mariborsko bolnišnico.

d **40.000 din ikode so napravili** neznani uzmovci trgovcu Ribicu v Žičah na Štajerskem. d **Mica kovačeva...** Preko 30 milijonov nemških mark nam že dolguje Nemčija za blago, uvoženo iz naše države. Kljub temu pa Nemci še vedno naročajo razno blago pri nas.

d **Pet fantov je hotelo pobegniti iz Litije v Španijo,** pa jih je splitska policija zadržala. Tudi iz občine Dev. Mar. v Polju je izginilo čez noč sedem najbolj zagrizenih levičarjev, ki so tudi hoteli v Španijo. Če se jim je beg posrečil, še ni znano.

d **Brzojavna zveza Jugoslavija—Francija.** Te dni so v Boki Kotorski slovesno otvorili brzojavno postajo v Igali, ki veže Jugoslavijo s pomorskim kablom a Francijo, najprej do Tunisa, od tam pa na Marseille. Slavnosti je prisostvoval tudi franc. poštni minister.

d **Kulturna svoboda jugoslovanskih Nemcev.** Nedavno je imela osrednja organizacija Nemcev v Jugoslaviji, Schwäbisch-deutscher Kulturbund, svoj občni abor, na katerem so bile podane med drugim zanimive številke iz delovanja omenjene manjšinske organizacije.

Iz Narodne skupščine

Gospodje narodni poslanci so pretekli teden v Belgradu nadaljevali svoje delo. Najprej so sprejeli po daljši razpravi proračun za vrhovno državno upravo, ki je bil izglasovan obenem s proračunskimi vsotami za invalidnine in državne dolgove.

Nadaljevali so s pretresom predloga za pravosodno ministrstvo, kamor spadajo tudi proračunske postavke za razne veroizpovedi. Ob tej priliki je pravosodni minister povedal tudi to, da so krediti za katoliško vero upravo primeroma majhni pač zaradi še neurejenih razmer države s sv. stolico.

Posebnost prvega marca je bila tudi ta, da sta se javila dva na dr. Mačkovi listi izvoljena poslanca ter izjavila, da hočeta na zahtevo svojih volilcev sodelovati v narodni skupščini. Ogovorili so še razni govorniki, nakar je bil proračun za pravosodje sprejet.

Naslednjega dne je bil na vrsti proračun za prosveto. Naučni minister Stošević je imel daljši nagovor, v katerem je pozival tudi starše, naj z večjo skrbjo sodelujejo pri vzgoji otrok. Starši bodo opomin g. ministra gotovo upoštevali, žele pa, da šolska oblast natančno gleda na to, da ne bo neredko šola podirala, kar starši doma s težavo sezidajo in da bodo želje krščanskih staršev po krščanskih vzgojiteljih brez ozira na desno in levo uresničene.

Dne 3. marca so začeli poslanci razpravo po velikem govoru notranjega ministra dr.

Korošca o proračunski postavki notranjega ministrstva. Minister dr. Korošec je podal na koncu govora tudi večjo politično izjavo. Pri tej priliki je povedal opozicijski poslanec Mita Dimitrijevič, da bo glasoval sicer proti, vendar pa je priznal dr. Korošcu velike državniške sposobnosti. Dejal je, da je dr. Korošec izbozen politik, ki zna vedno oceniti pravi trenutek.

Z napeto pozornostjo je poslušala narodna skupščina dne 4. marca poročilo predsednika vlade dr. Stojadinovića o mednarodnem položaju. Naši odnošaji so postali pod sedanjjo vlado tudi s tistimi državami, ki so bile pred kratkim še hude naše nasprotnice, prijateljski ali vsaj zelo dobri. Zanimivo je tudi to, da nad vse uspešno zunanjo politiko vlade dr. Stojadinovića odobravajo in priznavajo tudi mnogi opozicijski poslanci.

Dne 5. marca je bil na vrsti proračunski predlog finančnega in trgovinskega ministrstva, ki sta bila oba sprejeta, nakar je sledila razprava o vojnem proračunu. Ta je bil odobren z navdušenjem in soglasno, kakor naša slavna in hrabra armada tudi resnično zasluži.

Sledila je obravnava proračuna prometnega, kmetijskega, poštnege in ministrstva za socialno politiko. Proračun prvih treh je bil sprejet z veliko večino, proračunska razprava o postavki za socialno ministrstvo pa, ko to dišemo, še traja.

V letu 1936 je imel Kulturbund 210 podružnic (leta 1932 komaj 82!). V zadnjih petih letih se je včlanilo novih 62.000 članov. Nadalje ima Kulturbund 44 mladinskih in 142 športnih odsekov (leta 1932 samo 18 mladinskih in 7 športnih odsekov). Knjižnice upravlja skupno 140, od teh eno v Sloveniji.

d Stopite razbojništvu ostreje na prste. Trinajst strelav so oddali neznanec te dni na avtomobil ravnatelja tekstilne tovarne »Jugobranc« v Kranju Synovca, ko se je vozil s svojim šoferjem od Smlednika v Kranj. Napadaleci so streljali iz občestnega jarka ter s prvim strelom zadeli v šipo, ki je ranila ravnatelja. Šofer je avtomobil pognal, nakar so padli še mnogi strelji, katerih eden je zadell avtomobil v sprednje kolo. Orožniki so začeli zadevo takoj preiskovati in so ugotovili, da so bili prvi strelji iz revolverja, ostali pa iz karabinke.

d Lohanje mu je preklal. Te dni je kopal v vinogradu posestnika Jurija Zorca pri Sv. Petru pod Sv. gorami več kopačev. Pri tem delu je vrget Anzelm Koren lesen kol nazaj, v glavo Dušiča Franca. 33 letnega posestnika iz Veternika pri Kozjem in sicer tako močno, da mu je preklal lohanje.

d Tatvine sadnih dreves. Mestni prebivalci, kateri imajo na kmetih svoja posestva, se pritožujejo, da izginjajo iz njihovih vrtov in zemljišč mlada sadna drevesca. Tako je tudi g. Mauserju Ivanu, hišn. posestniku v Ljubljani, ki ima na Veliki Ilovi gori sadni vrt, zmanjkalo več mladih sadnih drevesc. Celih 15 let so mu kradli sadje, sedaj so se pa spravili celo na mlada drevesca. Orožništvo storilce zasleduje in upamo, da bodo kmalu izsledeni.

d Kam smo prijadrali. Te dni so se na Bizeljskem vračali trije šolarji, to je 13letni Egidij Štetner, 14letni Avgust Znidarič in njihov tovariš Karničnik. V šoli so se med seboj stegli v biči. Znidarič je zagrozil Štetnerju z debelim koncem bičevnika, Štetner pa je potegnil iz žepa dolg nož in se zagnal na Znidariča ter mu zasadil nož naravnost v srce. Znidarič je napravil še kake tri korake in rahlo vzkliknil, nato pa se je zgrudil mrtev na tla. Morilski šolar ni pokazal prav nobenega kesanja, temveč se je po umoru še hvalil in okrog kazal nož, češ da je svojega tovariša dobro zadel. Nesrečni sta sedaj dve hiši na Bizeljskem. Avgust Znidarič je bil namreč edini sin, ki je padel kot žrtev zločina, pa tudi Egidij Štetner je edini sin svojih staršev ter bo nosil sedaj do smrti pečat morilca. Zalostno!

d Čudna zgodba. V Dubrovniku so te dni pokopali nekega delavca ter so se ob tej priliki razvile demonstracije proti ravnateljstvu. Okrožnega urada za zavarovanje delavcev in zdravnikom. Delavec Dušan Carevič je zbolel na težki gripi, vendar pa mu zdravnik okrožnega urada, ruski emigrant dr. Kozincov, ni hotel odobriti niti pripadajoče odškodnine, niti

Zdrava duša v zdravem telesu

V nabito polni dverani hotela Union v Ljubljani je bila preteklo nedeljo, 7. marca, velika športna gimnastična akademija, ki jo je priredil mladi športni klub »Planinec«. Fantje in dekleta tega kluba so v programu, ki je trajal eno uro in trideset, pokazali delovanje svojih odsekov in pa zimsko pripravo za udeleževanje na športnih igriščih. Opazovali smo lepe lahkoatletске, smučarske, težke atletске in zlasti gimnastične vaje, ki so podlaga vsem drugim. Akademija je pokazala moderno smer telesne vzgoje in to v vsakem pogledu. Gimnastične vaje, zlasti one od moške mladine, so nam pokazale, kako se je treba pripravljati za razne športne panoge, ako hočemo doseči uspeh. Sploh je bil celoten program sestavljen na osnovi modernih telesnih vaj, kakršnih v naših krajih ne vidimo.

Lep govor je imel predsednik »Planince« Ivo Kermavner. Med drugim je izrekel sledeče tehtne besede: Napačno pa bi seveda bilo, če bi skrbeli samo za telo; kajti še tako močan in gibčen športnik ali še tak svetovni prvak, kateremu primanjkuje zdravega duha, srčne kulture, ni polnovreden član človeške

družbe. Zato gleda naš klub tudi na duhovno vzgojo svojega članstva. Zavedamo se namreč, da bo le skupna vzgoja duha in telesa usposobila našo mladino za javno življenje, da bo le pravilna vzajemnost napravila iz mladine državljane, kakršne naša domovina potrebuje in zasluži in da bodo le tako vzgojeni športniki dostojno služili naši lepi Jugoslaviji in jo uspešno branili napram vsakemu sovražniku.

Predsednik Ivo Kermavner je imel šest pozdraviti pri prireditvi voditelja slovenskega naroda dr. Korošca, bana dr. Natlačenca, kapetana Praloviča kot zastopnika zadržanega g. divizionarja, zastopnika ministra za telesno vzgojo prof. Ulaga, ljubljanskega župana dr. Adlešiča, podpredsednika Prosvetne zveze dr. Česnika in druge odlične zastopnike raznih ustanov in oblasti.

Akademija športnega kluba »Planinec« je torej v vsakem oziru lepo uspela. Čestitamo in z največjim zanimanjem pričakujemo nadaljnjih nastopov in nadaljnjih uspehov v blagor in srečo naše mladine.

ga pustiti prepeljati v bolnišnico. Šele ko se je stanje delavca močno poslabšalo, ga je zdravnik poslal v bolnišnico. Toda tam je kmalu umrl. Ko so delavci zvedeli za tako postopanje, so začeli po pogrebu demonstrirati. Obrnili se bodo s posebno resolucijo tudi na socialnega ministra. Ali so jugoslovanski zdravniki že vsi pri kruhu?

d Življenje mu je rešil. Knjige so padle v vodo, pa je skočil za njimi sedemletni učenček v Sarajevu. Dečka je zgrabilo valovje in ga naglo vleklo s seboj. Mnogi ljudje so opazovali borbo dečka z valovi reke Miljacke, vendar pa se od njih ni nihče upal dečku na pomoč. Šele neki zavarovalniški uradnik je skočil v vodo in potegnil dečka na suho. Tako mu je rešil življenje v zadnjem trenutku.

d Uvozno carino na galice treba ukiniti! Naši vinogradniki so močno prizadeti zaradi nenadnega porasta cen modre galice. Cene so se dvignile sunkoma za 30% napram lanskemu letu in izgleda, da bodo še porastle. Vinogradniki so lanko leto zelo trpeli zaradi peronospor, ki je nekatere vinograde dobesedno uničila. Trosi te bolezni so ostali še na trti in letos bi bilo treba vinograde prav posebno škropiti, da bi se bolezen zatrla. Zaradi porasta cen galice in pa zaradi padca cen vina pa bodo le redki vinogradniki v stanju, da nakupijo potrebne količine tega obrambnega sredstva. Cene vina padajo predvsem zaradi dovoza banaških vin, katere uvažajo trgovci v vedno večji količini, dasi je v mariborski okolici in drugod v

Sloveniji mnogo boljšega vina več kot dovolj na razpolago. Cene galice pa naraščajo zaradi porasta cen bakra, kar je zopet v zvezi z mrzličnim oboroževanjem evropskih držav. Potrebno bi bilo, da bi naša država ukinitila uvozno carino za modro galico, da na ta način pomaga ogroženim vinogradnikom.

d Povest svojevrstnega starika. V Očnjicah pri Moravčah je te dni umrl hišar Janez Makovec v 78. letu življenja. Moža so šteli svoj čas med najboljše krojače. Poznala ga je vsa moravska dolina, saj je bil nekaj časa tudi za cerkovnika. Službe, ki je pokojnemu tako ugajala, pa mu usoda ni privoščila. Najhujša mu je bila ločitev od zvonjenja. V nadomestilo si je potem omislil v svoji hišici železen konec ter ga obesil v ostrišje. Vrvice je vinela skozi strop na posteljo. Zvon je bil namenjen namreč tudi krotanju miši in podgan, ki so uganjale pod streho svoje nočne burke. Kadar starček nadežnega ropotanja ni mogel več prenašati, tedaj je potegnil za vrvi in golazen se je poskrila. »Pa sem jo panal, panal« je dejal veselo in ko se je škrljanje ponovilo, je bilo treba spet pozvoniti. Goršek, tako so mu rekli po domače, se je bavil tudi z vremenom ter ga je včasih pogodil bolj nego vremenska napoved. Otroci so občudovali njegovega lesenega vojaka, ki ga je vsako leto postavil v koruzo. Vojak je bil narejen tako, da se je ob najmanjši sapici sukal okrog sebe. Vrane se zato njegove turščice niso dotaknile. Razen svojih posebnih navad je bil pokojni Makovec tudi praznoveren. Pred leti je umrl njegov sosed in mož si je domišljal, da ga bo videl po smrti. Njegovo praznovernost je izrabil vaški navilhanec ter ga prestrašil pod odprtim oknom. Prepričan, da govori z umrlim sosedom, je Makovec vprašal, kaj potrebuje. »Kruha«, mu je odgovoril paglavec, stimejen k steni; roko, pobeljeno z apnom, pa je možal skozi okno. — Goršek mu je urezal velik kos zato, da bo sosed prej rešen. »Ampak roka, roka« se je plašil pozneje. Tako mrliško bele roke še ni videl; kadar se je opomnil, ga je bila groza.

d Oče je zahteval, da sina zapro. Zanimivo prijavo je počel knjaževski policiji tamkajšnji mesar Niko Mirkovič. Mesar je zahteval, da

Za sinove 20 let mutast

Iz Prage poročajo, da v Mihalovcih živi 60 let stari upokojeni šolski nadzornik Arpad Palasathy, ki je med vojsko naenkrat prenehel govoriti. Njegovi sinovi so poskrbeli svojo očetu najboljšo zdravniko, kateri pa običajno možu niso mogli vrniti govora. Vse zdravljenje je bilo zaman. Celih 20 let stari Palasathy ni spregovoril besedice. Preteklo nedeljo pa je mož, ki živi v Prazi, prišel na obisk k svojemu sinu, ki ima v Prazi trgovino.

Na velikansko začudenje vseh je starček sedaj gladko spregovoril in lepo kramljal s svojci. Ti so ga začudenj povpraševali, zakaj doslej ni govoril, če sedaj lahko tako dobro govori. In mož je odgovoril: »Med svetovno vojsko sem se zaobljubil, da 20 let ne bom spregovoril besedice, če se bodo moji sinovi zdravi in celi vrnili iz vojske. Svojo zaobljubo sem držal. Danes je 20 let minulo od tistega dne!«

policija prime njegovega sina, ki je nepoboljšljiv tat in goljuf, sicer ga bo oče sam, čeprav edinca, ubil. Seveda je policija prijela mladeniča, ki ima na vesti že več kakor 50 tatvin. Uklenjenega so ga peljali skozi mesto, na roke pa so mu položili obleko, ki jo je bil pravkar ukradel.

d Sin in oče v boju z morskimi valovi. Slabo vreme in burja sta razsajala te dni tudi na morju, zlasti pa okrog Velebita. V takem vremenu sta odšla z barko na morje iz Jablanca Josip Simičič in njegov sin. Ker je bila burja premočna sta spustila jadra in veslala. Nenadno pa je velikanski val butnil ob čoln in ga prekučnil. Starec, ki ni znal plavati, se je zagrabil za jabor in čaka na pomoč. Sin pa je plaval dve uri, dokler ni mimo priplul neki parnik in ga rešil. Ko so prišli do starca, so ga našli že mrtvega. Še vedno se je krčevito oprijemal jabora.

d Gasilski župa Ljubljana-okolica je imela te dni svojo redno skupščino v veliki dvorani Miklič. Od 81 čet se je udeležilo zbora 160 odposlancev. Kandidatna lista Josipa Rupnika iz St. Vida je dobila 112 glasov, lista dosedanjega starešine Grada pa 60 glasov.

d Grehu sledi pokora. Na zatožni klopi riborskega sodišča je te dni sedela 48 letna posestnica Julijana Raj iz Dolgovaških gor. Obtožena je, da je dne 2. novembra odvzela Josipu Sabu 7000 din. Posestnik Sabo Josip iz Dolgevasi pri Lendavi je že starejši mož, ki pa še rad povasuje. Meseca oktobra je dobil od svoje hčere, ki biva v Franciji, 29.000 din. Šel je s tem denarjem na davkarijo v Lendavo ter plačal davke, nato pa nakupil nekaj potrebščin, nato pa se je odpravil v svoj vinograd. da nekoliko proslavi vesel dogodek. V goricah se je napil in potem vinjen odšel k osumljenki na dom. V žepu je imel še okoli 22.000 din, katere je ves ponosen razkazoval Rajevi. Naslednjega jutra se je prebudil s hudim mačkom. Kupček jurjev je tekom noči precej skopnel. Prijavil je zadevo orožnikom, ki so trdo prijeli Rajevo, vendar je odločno tajila, da bi bila vzela Saboju denar. Kljub temu so napravili pri njej hišno preiskavo ter našli 7 jurjev. Trdila je po-

Premagale so samce

Pred leti so nekateri trmoglavci samci in sovražniki zakona ustanovili v Breitonu v Angliji s o j klub. Ustanovitev takega kluba ni bila nič kaj simpatično sprejeta pri dekle- tih. Vsi člani kluba so se pri vstopu morali zavezati, da ne bodo hodili v ženske družbe, niti se sploh zanje brigali. Kogar so trikrat zalotili v ženski družbi, je bil izključen. Prav tega sredstva so se oprijele ženske in s svojo vztrajnostjo dosegle, da se je moral klub raz- iti. Ženski napad se je začel s tem, da so de- kleta dan na dan pisale kope ljubavnih pisem

predsedniku in podpredsedniku kluba. Tudi na cesti so jim znale nagajati. Kadar so opa- zile člana kluba samce na cesti, so ga ob- krožile in prisilile, da je ostal v njihovi sredi. Puritanaki člani in odborniki seveda niso po- znali usmiljenja s tovariši, ki so kakorkoli zašli ponovno v žensko družbo. Vrstile so se izključitve druga za drugo, da je ostalo v klubu le še nekaj starejših samcev. Ti so na vvezadnje nad klubom obupali in ga raz- pustili.

tem, da ji je Sabo s tolikim zneskom plačal njeno ljubezen. Pred sodiščem je zopet vse ta- jila, je pa bila kljub temu obsojena na 2 meseca nepojavnega strogega zapora ter na 1 leto iz- gube častnih pravic.

Slovenski dom

JE NAS CENENI POPOLDNEVNIK, KI GA SVOJIM CITATELJEM TOPLO PRIPOROČA- MO. IZHAJA VSAK DELAVNIK OB 12 IN STANE MESEČNO SAMO 12 DINARJEV. ZA ONEGA, KI SI NE MORE NAROČITI »SLO- VENCA« JE »SLOVENSKI DOM« POPOLNO NADOMESTILO. PISITE NA DOPISNICI UPRAVI »SLOVENSKEGA DOMA« V LJUB- LJANO, NAJ VAM POŠLJE NEKAJ ŠTEVILK LISTA NA OGLED.

d Ne pobijajo se samo Slovenci. Kar tri uboje so zabeležili v eni noči v Novem Sadu od nedelje na ponedeljek. Zaradi neke ženske so trije moški ubili nekega pekovskega pomoč- nika, drugega so ubili pijanci v gostilni, tretjega pa so na cesti napadli neznanci in ga težko ranili, da je v bolnišnici umrl.

d Invalidski fond bo prejel 261.000 din, ki so ostali zaradi nedvignjenih dobitkov dva in pol odstotne vojne škode. To so izvečeni do- bitki iz lanskega leta in jim je doba potekla. Po pravilih pa pripadajo nedvignjeni dobitki invalidskemu fondu.

d Bolnišnica v Ormožu je sicer zasebna, ker je last jugoslovanske province križiškega reda v Ljubljani. Je pa dostopna vsem slojem, posebno revnim. Pred svetovno vojno so bili vsi bolniki III. razreda brezplačno oskrbovani. Po vojni je to sicer postalo nemogoče. So pa vedno oskrbovani ubogi ali revni bolniki brez- plačno, ki prinesejo ubožno spričevalo; neka- terim mani premožnim se zniža oskrbnina na polovico; za vse pa je oskrbnina nižja nego v drugih bolnišnicah.

d Občni zbor gasilske župe v Kamniku, ki je bil v nedeljo 28. februarja, je z večino izvolil listo Štebete Antona. Protikandidat Cerer An- ton je ostal v manjšini, je pa obljubil oporo in zaslonbo.

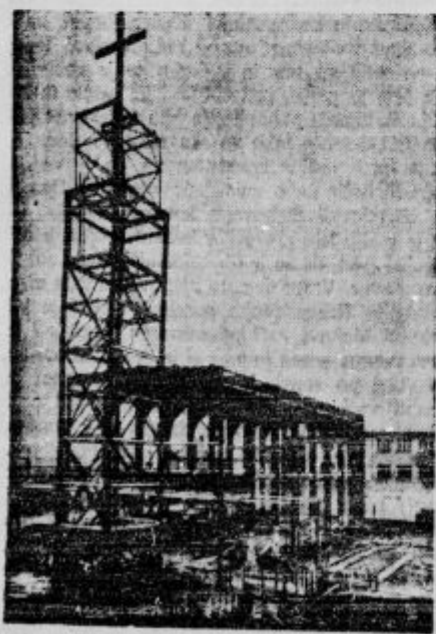
d Današnja »moderna« šola. Med zagreb- škimi gimnazijci se je razpasla navada, da si šolskih knjig ne kupujejo več, temveč jih v knji- garnah nakradejo. Po raznih zavodih so bile med dijaki organizirane take skupine, ki so zbirale tako blago. Največkrat pa so dijaki take knjige potem prodajali na starini za sme- šne cene. — Saj drugače biti ne more, ko pa je toliko profesorjev brezvercev in so mnoge učne knjige doslej lahko vsebovale o veri in Cerki zgodovinske laži, o Bogu pa niso smele povedati ničesar.

IZ DOMACE POLITIKE

d Novc občinske meje. Na predlog notra- njega ministra je podpisan ukaz, da se občina Tabor v celjskem okraju preimenuje v občino St. Jurij ob Taboru, nadalje ukaz, da se iz ob- čine Begunje v logaškem okraju izločijo kraji bivše občine Sv. Vid nad Cerknico in da se zopet ustanovi občina Sv. Vid. S tem je oblast ustregla želji prebivalstva, ki res potrebuje svojo občino.

d Dva nova poslanca v skupščini. Poslan- ca Jovan Zdravković in Radivoj Nikolić, ki sta bila izvoljena na dr. Mačkovi listi Združe- ne opozicije, sta izročila predsedniku skupšči- ne svoje pooblastilne listine. Izjavila sta, da sta prišla v skupščino, ker zahtevajo to njih volilci. Oba poslanca sta bila izvoljena v sr- bskih okrajih.

d Volilni odmevi. Dne 25. oktobra so bile pri Sv. Lenartu v Slov. goricah občinske vo- litve. Tega dne se je zrušila liberalna trdnjava dr. Goriška, ki je veljala za nepremagljivo. Zavedni volilci iz St. Lenarta in okolice so zadali lenarški JNS smrten udarec. Razum- ljivo, da je vladalo zvečer po volitvah v vsem kraju ogromno navdušenje in veselje. Tudi pri Sv. Trojici, ki je z veliko zavednostjo vo- lila, so se zbrali pristaši JRZ ter so navdu- šeno peli in vzklikali novemu županu dr. Štu- pici. Goriškove pristaše je to obče veselje silno razjelo in so iskali prilike za pretep. Med njimi je bil tudi že predkaznovani 22let- ni delavec Jožef Klobasa. Res je prišlo do spopada med obema skupinama in v tem pre- tepu se je posebno odlikoval omenjeni Klo- basa. Oborožen s planko je navalil na Matijo

Čerkev iz jekla grade v Moravski Ostravi na Če- škem. Stavbe iz jekla so zelo trdne in tudi nič bolj drage kot zidane. Na ta način grade tudi ame- riške nebotičnike.

Američan Hubert Wilkins in njegova žena hočeta, v posebni podmornici pod ledom priti na severni tečaj. Sedaj študirata pot po kateri bosta šla...

Proroka ter ga težko poškodoval. Klobasa se je zaradi tega svojega dejanja zagovarjal sedaj pri mariborskem okrožnem sodišču. Obsojen je bil na 1 mesec nepogojnega strogega zapora ter na 1100 Din odškodnine, ki jo mora plačati Dvorščaku.

d Izjava inž. Košutiča. Na sestanku vseučilišne organizacije v Zagrebu, je inženir Košutič v svojem govoru rekel tudi tole: »Samo bedak lahko misli, da bodo vodili hrvatsko politiko Sovjeti, ali da jo bodo vodili Italijani ali Nemci. Hrvatsko politiko moramo voditi mi, Hrvati sami. — Tako tudi Slovenci!

d Pretepi na laištičnem sbodu. Ono nedeljo so imeli Ljotičevi fašisti v Belgradu shod, na katerem je nastal divji pretep s protifašisti, železničarski dom, v katerem je bil shod, so tako zdelali, da znaša škoda okoli 50.000 Din.

d Rdeča trdnjava se je zamajala. Volitve v Bratovsko skladnico, ki so bile pred kratkim v Trbovljah, so potekle v popolnem miru. Bela lista je dobila 469 glasov in 23 zastopnikov, rdeča pa okoli 1200 glasov in 66 zastopnikov. Za prvi nastop bele liste je izid kar zadovoljiv, ker dosedaj so v tej ustanovi gospodarili socialisti sami.

d Posetite manufakturno trgovino Kmečki magazin, Ljubljana, Krekov trg 10, ki Vas postreže najbolje.

d Tudi senator mora spoštovati red. Senator Banjanin, eden od privakov JNS, se je stalno udeleževal proračunskih razprav v narodni skupščini. Vselej pa se je udeleževal tudi vseh protestov in razgrajanj, ki jih je njegova skupina povzročala. Nevšečen pa je bil zanj spor ono soboto, ko je govoril vojvodinski poslanec dr. Kosit. Ta je dejal, da je JNS iz jugoslovanske miselnosti skovala svoj strankarski monopol. To je izzvalo pri JNS-arih ugovore. Najbolj pa se je razburjal senator Banjanin. Posledica tega je bila, da je moral Banjanin, ker ni član poslanske zbornice, utihniti in zapustiti dvorano. Ugotovilo se je, da mora senator v skupščini prav tako spoštovati red, kakor vsak navaden zemljan, ki sme na galerijo.

NESREČE

d Požar. Na hiši železniškega delavca Rudolfa Blažiča v Spod. Gorici pri Račah je po noči nastal požar, ki je ostreje vpepelil, dočim so ostalo rešili. Močan veter, ki je pihal to noč, je zanesel ogorke na 20 metrov oddaljeno hišo Jakoba Sešerka, na kateri je tudi začela goreti streha.

d Iz samokresa v roko. Precejšnja nezgoda se je pripetila v Ribnici pri Kočevju 17 letnemu trgovčevemu sinu Divjaku Jožetu. Fantje se zelo radi postavljajo s svojo korajžo in mislijo menda, da se jim tudi v stvarih, ki se naložijo ne spoznajo bogve kaj dobro, ne more pripetiti kaj hujšega. Jože je nekje staknil samokres in ga začel preveč radovedno ogledovati.

Opici so odstranili slepič

Te dni so napravili živinozdravniki v nemškem Kölnu zanimivo operacijo nad opico iz tamkajšnjega zoološkega vrta. Pri opici ki je bila atrakcija zoološkega vrta, so opazili neko bolezen. Takoj so ugotovili, da gre za pokvaro tistega črevesa, ki bi pri človeku odgovarjalo slepiču. Zdravniki so se odločili za operacijo; opico so s skrajnimi mukami pripravili do tega, da so jo mogli z omamili

uspavati. Končno se jim je to posrečilo in operacija sama je potekla brez vseh težkoč. Po operaciji so še omamljeno opico prepeljali nazaj v kletko ter so jo morali mamiti še dva dni. Bili so se namreč, da bi opica zaradi svežih bolečin divjala in potrgala šlivo. Po dveh dneh so opico pustili brez mamil in — kakor poročajo listi — se počuti opica sedaj kakor pred operacijo.

Deset let dela za izseljence

Dne 14. februarja so se zbrali v Lievinu izseljenci iz vse severne Francije k veličastni proslavi, ki so jo priredili za 10 letnico delovanja mavra Valentina Zupaniča med izseljenci. Poleg stotin delavcev od blizu in daleč so se proslave udeležili tudi mnogi častni gostje. Naš poslanik v Parizu je poslal na proslavo svojega zastopnika g. Simiča. Prišli so tudi izselniški duhovniki v Franciji, gg. Grims, Kolednik in Svek. G. pater Hugolin iz Belgije in g. učitelj Jankovič sta se opravičila, ker nista mogla priti. Prišlo je tudi mnogo odličnih Francozov. Ob 11 dopoldne je naš jubilat ob asistenci gg. Grimsa in Svelca daroval sv. mašo, med katero je dovršeno prepeval pevski zbor dru-

štva sv. Barbare iz Bruay. Popoldne ob 3 so množice do zadnjega kotička napolnile veliko cerkevno dvorano. Proslavo je začel zvezni predsednik s kratkim govorom. Tudi pri proslavi so odlično sodelovali pevci iz Bruaya, ki so nastopali deloma z moškimi, deloma z mešanim zborom. Za začetek so mogočno zapeli našo in francosko državno himno. Sodeloval je tudi mešani zbor iz Lievina. Med celo vrsto lepih domačih pesni so se vrstili govori in deklamacije zastopnikov raznih naših društev. Posebno lepa je bila poklonitev spominka jubilantu, združeno s primerno, nalašč za to priliko zloženo deklamacijo. V imenu g. poslanika je jubilantu čestital g. Purk. Poslaništvo je proslavo velikodušno podprlo. Zelo lepo sta govorila tudi gg. jubilantu tovariša Grims in Svek. Za razvedrilo so poskrbeli igralci društva sv. Barbare v Lievinu, ki so odigrali vesele igrice »Poštna skrivnost«. Prelepa proslava bo ostala vsem udeležencem v najlepšem spominu. G. monsignoru pa želimo, da bi ostal med nami zdrav in srečen do taktat, ko bomo še bolj slovesno praznovali 20 letnico njegovega truda za nas, izseljence.

Stični. Skozi Kamnik je knjigovodja z avtom nadaljeval pot proti Stajerski, kjer ga je v Črni na četrtem ovinku doletela nezgoda. Soferju je nenadoma odpovedala zavora in je bil avto že v takšnem diru, da tudi motorna zavora ni pomagala več. Sofer in knjigovodja sta, videč, da ni pomoči, v zadnjem trenutku skočila iz avtomobila, avto pa se je zadril v obrobnik nekega prepada ter se ujel med dvema smrekama. Pri tem se je popolnoma pokvaril motor in razbil, kar je povzročilo, da se je vnel rezervoar z bencinom. Zgorelo je vse, ostalo je samo ožgano ogrodje. Lastnik avtomobila trpi zaradi tega veliko škodo.

d Ker ni zbežal proč. V neposredni bližini Murske Sobotne, v občinski fazaneriji, kakor se naziva občinski gozd v Beregu, podira okoli 100 delavcev mogočne breste in hraste, s katerimi je gozd zaraščen. Delavci so razdeljeni po običaju na majhne skupine, ki vsaka za seboj podira drevo. Kadar se začne deblo nagibati, da skupina, ki ga podira, znamenje, nakar se delavci pri drugih drevesih umaknejo. Tako je bilo tudi sedaj pri mogočnem brestu, ki ga je podirala skupina delavca Kalamarja. Ko se je začel brest nagibati, je dal vodja skupine znamenje in delavci v sosesčini so odhiteli proč od nevarnega mesta v zaveje. Samo 33 letni delavec Franc Gomboši ni zbežal proč, temveč se je stisnil za deblo hrasta, katerega je sam podiral, misleč, da je za dnevom dovolj zavarovan. Po nesreči pa je bil naslonjen na brest, katerega je Kalamar podiral, že posekani tanjši hrast, ki se je podrl skupaj z brestom ter je s svojimi vejami od strani oplazil za hrastom skritega Gombošija. Udarilo ga je s takšno močjo po glavi, da mu je počila lobanja ter je čez eno uro po prevozu v bolnišnico umrl.

d Razne nezgode. V ljubljanski gostilni pri Majarončku je bil prizor, ki se je precej žalostno končal za 24-letnega delavca Kožuha Janeza. V gostilni je nastal manjši prepri, v katerem se je neki neznanec poslužil topega predmeta in z njim udaril Kožuha tako močno po glavi, da so ga morali takoj prepeljati v bolnišnico. — Ključavničarjevo 50-letno ženo Solc Josipino, stanujočo v Ljubljani, je neki Milan udaril s kosom železa tako močno po glavi, da se je onesvestila. Zaradi nevarne rane se sedaj nahaja v ljubljanski bolnišnici. — Tramvaj je povozil v Ljubljani 46-letnega gradbenega risarja Podobnika Antona. Težko je reči, komu je treba pripisati krivdo. Njegov

stanje gre na boljše. — Potočnik Karel, 18-letni pekovski pomočnik, stanujoč v Celju, se je pri delu opeknel z vrelo vodo po prsni in trebuhu. — Ko se je peljal 31-letni zidar Mirnik Jakob, stanujoč v Medlogu, s kolesom na delo, je padel in si zlomil desno nogo. — Janežič Oskar, 19-letni kleparski vajenec iz Trbovelj, je padel s kolesa ter si močno poškodoval desno ramo. — Te dni so v ljubljansko boln. prepeljali 44-letno kočarjevo ženo Franciško Peršinovo z Rakitne. Neki voznik je žensko podrl. Pri padcu pod voz si je ženska polomila ude ter dobila poškodbe na prsnem košu in na trebuhu. Njeno stanje je nevarno. — Oni torek je v Ljubljani padel pod tramvaj 14-letni Alfonz Jožerman, sin delavke v Mostah. Tramvaj je dečka podrl ter mu prizadel poškodbe po vsem telesu. — Ljubljanska bolnišnica je sprejela 41-letnega Ivana Ruperčiča, cerkovnika iz vasi Tabor v Loškem potoku. V loškem potoku so imeli prednočnim kinematografsko predstavo. Aparat pa je eksplodiral, pri čemer je dobil Ruperčič hude poškodbe na obeh očeh in po vsem obrazu. V nevarnosti je njegov vid.

NOVI GROBOVI

d Le križ nam sveti govori... V Kapeli pri Radencih so pokopali Ano Missia, roj. Horvat, avakinjo pokojnega kardinala Missie. — V Stražišču pri Kranju je umrla Katarina Batič. — V Mostah pri Štorah je preminul lončar in posestnik Anton Buser. — V Zagrebu je zapustil solzno dolino pekovski mojster Josip Varga iz Trbovelj. — V Slovenski Bistrici je mirno v Gospodu zaspala Leopoldina Lemeževa. — Na Vrhniki je na veke zatislil oči tovarnar Josip Jelovšek. — Na Viču je v visoki starosti mirno v Gospodu zaspal 89-letni Jernej Kovačič, delovodja papirnice v Vevčah v p. — V Šoštanju je zapustil solzno dolino organist Fink Ivan. — V Cerkljah pri Kranju so pokopali Franceta Zamana, nadučitelja v pokoju. — Na Okroglem pri Kranju je odšel po večno plačilo najstarejši slovenski duhovnik železomašnik g. Tomo Zupan. — V Ljubljani so umrli: uslužbenec tovarne Indus Anton Gabrijelčič, soproga mestnega uslužbenca Amalija Kužnik, mestni učitelj v pok. Franjo Gorazd, višji sodni oficijal v p. Karel Sinkovec in Uršula Zlatič. — Daj jim Gospod, večni mir!

RAZGLED PO SVETU

Bratomorno klanje v Španiji

Prorokovanje nacionalističnega generala, da bo zavzel 2. marca Madrid, se ni uresničilo. Komunisti so pričeli kar na štirih bojiščih z zelo hudimi napadi, ki so nacionalistom za enkrat pač onemogočili zavzetje Madrida. Napadi komunistov na severu pri Oviedu in južno od Madrida pri Toledu so bili tako strašni, da so komunistične radiopostaje že poročale, da so komunisti zavzeli obe ravnokar imenovani važni mesti, ki sta bili doslej v oblasti vojske nacionalističnega generala Franka. Izkazalo pa se je, da je rdeč-karsko poročilo brez stvarne podlage in da sta tako Oviedo kakor Toledo še vedno trdno v nacionalističnih rokah. Izgube v teh nad vse krvavih bojih so pa na obeh straneh naravnost ogromne.

Nacionalistično vojno brodovje je na jugu pri pristaniškem mestu Almerija zajelo v preteklem tednu nepričakovano bogat plen, ki na drugi strani tudi dokazuje, kako si sovjetska Rusija predstavlja »nevmešavanje« v španske zadeve. Nacionalistične bojne ladje so nenadoma naletele na sovjetsko-španski prekomorski parnik »Marque de Comillase« ter ga ustavile v svrhu preiskave. Na parniku je bilo 35 sovjetskih tankov, 16 popolnih baterij, to je 60 srednjetežkih topov. Poleg tega so nacionalisti našli na zaplenjenem parobrodu veliko število streljiva in drugega vojnega blaga.

ITALIJA

s Sklepi velikega fašističnega sveta za dvig rojstev. To je najvišja italijanska ustanova. Na zasedanju so sklenili tudi sledeče: 1. Pri vseh delih in službah v državi tako javnih kakor zasebnih, morajo imeti prednost očetje številnih sinov, zakaj rodbine s številnimi sinovi so tiste, na katere v izjemnem stanju pade največja teža žrtev in največje dajatve. 2. Politika mezd in delavne kvalifikacije se bo ozirala vedno na rodbino posameznega delavca. 3. Treba je pre-

Francosko časopisje piše, da v Italiji že vedno zbirajo prostovoljce za Frankovo armado. Govore celo o treh korih, ki bi šel vsak tri divizije in ki pridejo v Španijo koncem marca.

Italijanska pomoč generalu Franku je torej vsega upoštevanja vredna. Fašizem ne pozna koraka nazaj. To naj bi si zapomnili tisti slovenski komunisti, ki so brez oblastnega dovoljenja neopaženo že izginili ali pa namestavajo še izginiti črez mejo španskim rdečkarjem v pomoč. V božjih rokah je, bodo se li še kdaj vrnili ali ne.

To pa vemo, da jih čakajo strašni dogodki bridke preizkušnje in če se naši mladi boljševiki kdaj vrnejo, celi ali na pol celi, da se za komuniste ne bodo potegovali nikdar več.

BANKA BARUCH

11, Rue Auber, Paris (9^e)

Odpremija denar v Jugoslavijo najhitreje in po najboljšem dnevnem kurzu.

Vrli vse bančne posle najkulantneje.

Poštni uradi v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu sprejemajo pisčila na naše čekovne račune. BELGIJA: No 2064-64 Bruxelles. FRANCIA: No 1117-94 Paris. HOLANDIA: No 1488-66 Ned. Dienst. LUXEMBURG: No 5967 Luxembourg.

Na zahtevo pošljemo brezplačno naše ček. nakaznice

urediti stanje tozadevne odredbe, da dobe bolj neposredni značaj in s tem uredi življenje rodbin s številnimi otroki. 4. Treba je organizirati ustanove, ki bodo dajale posojila malim ljudem, ki se hočejo poročiti, in treba je uvesti tako imenovano zavarovanje za doto mladim delavcem. 5. Treba je ustanoviti način narodnega zavarovanja za rodbine z velikim številom otrok. 6. Treba bo na podlagi ljudskega štetja 1941 pregledati občine in pokrajine ter ugotoviti, kje število prebivalstva pada, izumira in se redi ter potem takim pokrajinam vzeti javne ustanove in dela, ker jih ne potrebujejo. 7. Ustanoviti je treba osrednji urad za nadzorstvo nad izvajanjem vladne obljudovalne politike in za pospeševanje te politike. — Veliki fašistični svet je ta navdila dal zato, da dobe v obliki odredb zakoniti značaj in opominja slovesno vse fašiste, da je vprašanje rojstev v Italiji življenjsko vprašanje in da je nadaljevanje vladne obljudovalne politike najvažnejše vprašanje izmed vseh. Zakaj brez življenja in rojstev ni mladine, ni vojaške moči, ni gospodarskega življenja in ni bodočnosti za domovino.

s Abesinija je »pomirjena«. Atentatu na podkralja Grazianija, ki je zahteval več smrtnih žrtev, so sledili še drugi številni upori po raznih krajih Abesinije. Podkralj je nato proglasil prekri sod. Njegovim četam se je hkrati posrečilo ujeti zadnjega poveljnika organizirane abesinske armade, rasa Desto. Ustrelili so ga na licu mesta. S tem je dežela vsaj začasno »pomirjena«. — Nam se zdi, da bo Italija doživela v Abesiniji še zelo bridke čase. — Italijanska vlada je povzdignila Postojno v mesto. — Tržaški listi poročajo, da se je na več krajih Italije in

Velika reka Ren je močno narasla in napravila mnogo škode. Slika kaže divjanje vodovja pri mestu Koblenz.

tudi v Julijski krajini pojavila neka čudna bolezen, ki je podobna gobavosti. Najbrž so jo prinesli s seboj iz Abesinije vojaki in delavci. — 1791 slovenskih in hrvatskih družin je zadnje čase moralo spremeniti svoja imena v italijanske spakederanke. — Zopet je granata eksplodirala v Komnu, kjer so trije otroci čistili travnik ter požigali suho travo in razno drache. Po nesreči so zažgali ogenj ravno nad prostorom, kjer je ležala v zemlji granata še izza časov svetovne vojne. Zaradi nastale vročine je eksplodirala ter strahotno razmesarila Venceslava Pipana, medtem ko sta oba dva otroka odnesla zdravje pete. — Podobna nesreča se je pripetila tudi pri Sv. Florijanu, kjer je po nesreči 12 letni Martin Lipič zadel na granato, ki mu je v roki eksplodirala in ga hudo poškodovala.

AMERIKA

s Razno. V Clevelandu so mrli: 78 letna Ana Cerrezin iz Viganja v Dalmaciji, 56 letna Molly Hočvar iz Višenj v ambruški fari, 42 letni Lud. Morše z Brega pri Ribnici, 73 letna Ana Verhunc roj. Zemljak iz Vidna na Štajerskem in 56 letna Mary Brglez roj. Stranšek iz Padeža na Primorskem. — V državah Texas in Montana nameravajo uvesti novo postavbo, da bi dobivali tudi učenci farnih šol vse učne knjige brezplačno. — V cerkvi sv. Vida v Clevelandu je pel novo sv. mašo dne 21. februarja Slovenec g. Franc Martin Baraga. — V Milwaukee je umrla 81 letna Marija Stajer iz Metlike. — V Nanticoke Pa. je preminul 45 letni Frank Kovač od Sv. Trojice pri Moravčak. — V Pittsburghu Pa. je odšel v večnost 53 letni Josip Adlešič iz Zunič v Beli Krajini. — V Little Falls je zapustil solzno dolino 36 letni Frank Sušman. — V Gowandi N. J. so djali v grob 54 letnega Rafaela Sadiča iz Sevnice pri Mirni na Dolenjskem. — V Johnstownu Pa. je na veke zatisnil oči 65 letni John Lovše iz Mokronoga. — V Willardu

Wis. je zapustila ta svet Marija Petkovšek iz Ajdovca na Dolenjskem. — Za srčno hibo je umrl 70 letni Anton Urbas iz Zevš pri Rakeku. — V Reutonu Pa. je preminula 61 letna Terezija Koemaž iz Zetin pri Poljanah nad Škofjo Loko. — V Biwabiku Min. so pokopali 69 letnega Martina Severja, doma od nekoč na Dolenjskem. — V Gilbertu Minn. so dejali v grob 52 letnega Blaža Kerna iz Stahovce pri Komendi. — V Johnstownu Pa. je na veke zatisnil oči 39 letni Frank Hiti iz Cerknice. V Ameriko je prišel po vojni in je umrl na posledicah pohabljenosti, ki so mu jo prinesla evropska bojišča. — V Clevelandu je 26 letna Slovenka Helena Pirnat povila krepkega dečka, kateri je prišel na svet s popolnoma razvitim zobom v spodnji čeljusti. — V Clevelandu so še umrli: 56 letna Ana Bole roj. Plut iz Bogdanje vasi pri Žužemberku, 60 letni Franc Kodek iz Pečice pri Škocijanu na Dolenjskem in 67 letni Martin Podgorelec iz Huma pri Ormožu na Štajerskem. — V Clinton Iowa je umrl John Tancik iz Metlike. — V Leadville so pokopali Jožefa Bradach iz Brezovega dola pri Ambrusu.

AVSTRIJA

s To in ono. V Bilčovsi je umrl Franc Koban. — Prav tam so pokopali Lenčijevo mater. — V Št. Jakobu v Rožu je odšla v večnost 51 letna Neža Mejovšek. — 4. marca govori v Celovcu bivši podkancler major Fey »o bratih meča nemškega reda«. — Za materinski dan bo poštna uprava izdala posebne pisemske znamke. Pri Pokrčah so našli v gozdu mrtvega 70 letnega Antona Riepla. Starček je v zasneženem gozdu obnemogel in zmrazil. — Z lizolom se je zastrupila dekla Liza Scheffeuer z Radš. — Koroška čevljarska organizacija je svojočasno zaprosila dež. glavarja, naj podaljša učno dobo na 4 leta. Z 12. m. m. ji je dež. glavar ugodil. — Posestniku Jožetu Logarju pd. Šimnu z Bele pri

Mohličah se je med neko sodnijsko razpravo omračil um in so ga morali oddati v umobolnico. — Kmečki sin Pavel Logar iz Spodnjega Dravograda se je vrnil po 21 letih iz vojne ujetništva v Rusiji.

DROBNE NOVICE

40.000 prostovoljcev je bilo poslanih iz Italije na španska bojišča v januarju, trdi neki angleški dnevnik.

Nemčija in Japonska vabijo Italijo k podpisu protikomunistične zveze.

Za vsakega svojega državljanca bo dala izdelati plinsko masko Turčija.

100 krat je že poskusil samomor Madžar iz Debrezina Štefan Siladyi.

Nad 10 milijonov vojakov redne vojske bo imela posled. Sovjetska Rusija.

6.000.215 prebivalcev ima po zadnjem ljudskem štetju Bolgarija. Po narodnosti 80% Bolgarov, po poklicu 70% kmetov.

Letos je minulo 100 let odkar je umrl slavni ruski pesnik Puškin.

Smodnišnica je eksplodirala blizu poljske Varšave; mnogo ubitih in ranjenih.

Nemčija je za monarhijo v Avstriji, če bi zasedel prestol kakšen nemški princ.

10.000 delavcev je odpustila ameriška tovarna za gumijasta kolesa Firestone v Acronu.

Delavska stranka je zmagala pri volitvah za občino London v Angliji.

NAZNANILA

n Duhovne vaje za žene bodo na Mali Loki od 18. marca do 22. marca. To so zadnje duhovne vaje pred poletjem. Žene, ki vam razmere količkaj dopuščajo, se odtrgajte od svojih skrbi za par dni in pridite v samoto, da se dušno odpočijete in okrepite za nadaljnje berbe. Priglasite se po dopisnici na naslov: Dom Bresnedežne, Mala Luka pri Ihanu, p. Domžale.

RAZNO

Misijonar, predstojnik reda in škot sv. Alfonz Ligvorij ni nikdar v svojem prostem času počival, ampak je poleg svojega rednega dela pisal nabožne knjige, in sicer 60 po številu.

Iz česa nastane megla? »No, Tonček, ali mi veš povedati, iz česa nastane megla?« Tonček: »Iz zvezd, gospod učitelj.« Učitelj (se strašno zavame): »I, lej ga, kako to?« Tonček: »Saj ste nam nekoč dejali, da se človeku, ki dolgo časa gleda v zvezde, zamegli pred očmi...«

Davke je plačal s svojimi obleki. Pariški davkarji so neprestano nadlegovali 70 letnega »arižana Louisa Deshouillieres. Moral bi plačati 200 frankov davka, živel pa je od skromnih dohodkov. Davkarja mu je pošiljala opomin za opominom. Končno se je stari Louis teh opominov naveličal. Nekega dne se je prikazal v davčnem uradu, al nagnel vso zgornjo obleko in jo zagnal uradniku na mizo: »Tu imate, ker nimam denarja. Vzemite in pustite me sedaj v miru.« Preden je pri-

L. Ganghofer:

Martinj kloster

Roman iz začetka 12. stoletja

Poslovenil Blaž Poznič

Pa še vesel sem bil, ker sem menil: zdaj, ko sta mi grof in grofica dolžna življenje, zdaj stojim trdno. In veš, kaj se je zgodilo? Z obema rokama je prijel gospod Vace ribiča za brezrokavnik. »Ko sta bila grof in grofica zopet doma, je grajski duhoven pričel gospo Adelhajdi trobiti na uho: njuna nesreča in rešitev — poslušaj ribič: rešitev! je božji opomin, da mora gospa Adelhajda izpolniti staro zaobljubo svoje matere in izročiti Berhtesgaden Cerkvi!« Gospod Vace je udaril s pestmi ob mizo in se zasmel z bledimi ustnicami: »In kakor je pač že, da pade vedno najvišja števila, če vrže kokoč črnih... ni trajalo dolgo, pa je gospa Adelhajda zbolela, in na smrtni postelji je prisegla, in prisego je moralo podpričati dvanaest plemičev, da je Berhtesgaden samostanska last!«

Zigenot je dvignil glavo in potegnil kapo izza pasa. »Torej je vse res in postavno? Pod prisego jim je bila zemlja darovana?«

»Da, da, da!« je kričal gospod Vace. »In to je zahvala, ki jo prejemaš! Kaj praviš, ribič? Kaj praviš?«

»Po tem moram reči, da imajo menihi pravico, ko prihajajo in da so gospodarji v Gadenu.«

»Kdo je gospodar, kdo?« je hreščeče vprašal gospod Vace. »Jaz sem gadenski oskrbnik, in mene ni nihče vprašal, nisem privolil v poklonitev, in tega tudi nikoli ne bom!«

»Kdo bi vas bil moral spraševati? Če se hočem zne-

biti svojega grunta, mar naj vprašujem za dovoljenje svojega hlapca?«

Gospodu Vacemanu je obliča odgovor v grlu; njegove oči so se razširile, in kolena so mu zdrgetala. Hripavo se je zasmel. Z drhtečimi rokami se je tesneje zavil v plašč in hodil po izbi gor in dol. Zunaj se je zbuhal vihar. Žvižgalo je in tulilo okoli hiše, zamolklo so šumeli vrhovi dreves; slišalo se je pokanje lomečih se vej, ropot padajočih skodel, in nekje v daljavi je zabučal prvi grom.

Gospod Vace je obstal pred Zigenotom, z žarečimi očmi in bledim obrazom. »Ribič, tu stojim pred tabo... in zunaj pri Lokijevem kamnu tabore samostancel... kam se boš nagnil?«

»Zakaj takšno vprašanje, gospod? Jaz sem vendar en sam, mar je odvisno vse od enega?«

»Odtehtaš jih za sto. Ljudje v Gadenu gredo za teboj kakor ovce za soljo. Kam se boš nagnil?«

»Za prvo nikamor. In če me bo potreboval kdo, mora biti vedno tak, ki je v pravici.«

Počasi se je gospod Vace odmaknil od Zigenota in ga meril z ostrim pogledom. »Ribič! Preudari! Tu stojim pred tabo in zunaj so oni drugi. Dobro poglej tja! Na katero stran...«

»Vidim samo vas, gospod!« mu je segel Zigenot mirno v besedo. »Da si ogledam one druge, za to potrebujem čas!«

V Vacemanovih očeh se je bliskalo, in prihuljen nasmeh mu je nakremžil usta. »Dobro, ribič, potem svam opravila za danes!«

»Prav, prav, gospod! In lahko noč!« Zigenot je krenil proti vratom. Ko je izginil v večni temi, je hušknul Vaceman k enim obeh vrat, ki so vodila v notranje prostore,

PO DOMOVINI

Iz raznih krajev

Dol pri Ljubljani. Pretekli teden smo pokopali staro Kovačovo mamo iz Vidma, ki jo je Vse-mogotni v 78. letu starosti poklical k sebi po plačilo. S pokopnico lega v grob odlična slovenska žena in mati, ki je našemu narodu vzgojila svoje najboljše sinove in hčere, ki danes nadaljujejo njeno krščansko izobilo. Kako je bila pokojnica spoštovana, je dokazal njen pogreb. Tudi zastava Kat. prosvetnega društva se je ob odprtem grobu poklonila pokojnici, čigar zvesta članica je bila pri njegovi ustanovitvi. Blagi materi naj sveti večna luč, spoštovani Kuharjevi družini pa naše iskreno sožalje. — V nedeljo 14. marca vabimo vse farane na sklopično predavanje o Španiji. To predavanje ima namen vaji nekoliko osvetliti španske grozote in škodo na zgodovinskih kulturnih vrednotah katoliške Španije. Vstopnina malenkostna, pridate vsi!

Rakitna. Dne 2. marca se je odpravljala skupina 12 fantov v Francijo. Kakor ponavadi, se je tudi ta dan zbrala do malega cela vas, da se poslovijo od odhajajočih fantov. Pri farni cerkvi sta čakala tudi dva voza, ki naj bi odpeljala fante in priljago na postajo. Fante so se šli posloviti k domačemu župniku, nakar so posedli na vozova. Komaj so pognali, že je bila nesreča tu. Mati odhajajočega fanta, Frančiška Perlin, se je hotela poslednja od sina posloviti. V tem trenutku je prišel drugi voz ter so je konji podrli na tla. Vozniki ni bilo mogoče konj zaustaviti in je nesrečna mati prišla pod voz, tako da sta šli kolesi čez prsni koš. Ljudje so jo hitro pobrali ter odnesli v bližnjo hišo, kjer je bila takoj prevrednena in se isti dan odpeljala v bolnišnico. Toda zanj ni bilo več pomoči. Pripeljali so jo na dom, kjer je nesrečno umrla. Z nesrečno družino, ki jo na tako tragičen način izgubila mater, sočustvuje vaa vas.

Raka pri Krškem. Gomila je zakrila Terezijo Zupančič iz »Kreparja«. Naj ji bo zemljica lahka! — Pred nedeljo se bo kot priprava na misijon opravljal tridnevni. Misijon bodo vodili go-

spodje lazaristi. Začne se v nedeljo ter bo trajal ves teden. Naj bodo to res dnevi duhovne prenove cele župnije. — Našemu živinorejcu naj bi priskočil v pomoč s tem, da bi — banovina mor-da — organizirala tečaje, kjer bi se po nekaj ljudi iz posameznih občin izvežbalo za pomoč pri živini v sili. Te naj bi potem tudi oskrbeli s potrebnim orodjem, pa bi tako mnogo dobrega lahko storili. To misel je nekdo sprožil, pa naj bi našla umevanje pri onih, ki jim je dobrobit kmetijskega stanu pri srcu.

Dolsko pri Ljubljani. Letos, ko smo dobili zopet staro obično nazaj, bo na novo poživljen vsakoletni živinaki sejem, ki bo na vrtu g. Zupančiča dne 15. marca. Vabimo vse prodajalce, da čim več živine priženejo; vabimo pa tudi kupce, ker se jim bo nudila velika izbira.

St. Gotard. Ker pride letos praznik sv. Jožefa na cvetni petek, bo naš sejem letos na evetno soboto. Priženite mnogo goveda in drobnice, pa tudi kramarji poskusite srečo. To je bil svojčas najboljši sejem v St. Gotardu.

Vafe. Sneg je že davno skopnel po naših hribih, vendar zemlja nikakor noče oživet in po travnikih, ne po gozdovih. Le tu in tam troben-tica in teloh naznanjata bližajočo se pomlad. Zdi se pa, da je prav ta čas zelo ugoden za rast drevesnega mahu. Skoraj po vseh vaseh je sadno drevje na debelo pokrito s tem sadnim zajed-cem. Pred leti so skušali nekatere ljudi pridobiti za obiranje mahu na ta način, da so mah od ljudi kupovali. Toda tega posla so se ljudje kmalu naveličali in tako raste mah nemoteno bujno da-lje ter prerašča vrtove.

Suhar. Volitve so pri nas minule v najlepšem redu. Da bodo naši ljudje tako obračunali z bivšimi batinaši, si niti misliti nismo upali. Rano zjutraj so prikorakali na volišče moške in fante iz Bušinj vasi, pojejo narodne pesmi. Za njimi so prikorakali iz posameznih vasi vsi volitveci. Najbolj pestro sliko so napravili volivci iz Lokvice, ki so ponosno korakali proti volišču noseč trobojnico. Navdušenje je bilo velikansko. In kako tudi ne? Saj pri zadnjih volitvah ni smel naš volivec niti besede spregovoriti. Vse so preganjali, ovajali ter

jih tirali od glavarstva do sodišča in obratno. To vse si je ljudstvo zapomnilo, zato je oddalo svoje glasove za našega velespoštovanega Jožeta Nema-niča. Ko je zvečer naš predstavnik, prišedši iz šole, povedal rezultat volitev 332 in 82, tedaj je zagrmelo ponovno iz stotine grl. Ljudje so se oh-jemali od veselja. Potem je nad dvesto volivcev v povorki spremljalo predsednika volivne komisije v Metliko, kjer so se srečali z ostalimi volivci. Tedaj ni bilo veselja konca ne kraja. Naš Neman-ič je vse vzhiteno pozdravil in objubil svojim voliv-cem vedno naklonjenost, nakar so se ti razšli na svoje domove.

Trebelno. V Zabukovju se je jeseni pri oranji zlomil rebro Fran Zarabec. Urgala se mu je nam-reč vrvi, s katero je vlekel vol in padel je na kolca. Bolezen se je vedno hujšala, prepeljali so ga v novomeško bolnišnico a zastoj. Kruta smrt je zgrabila mlado krepko življenje. — Pokopali so ga doma 4. marca ob veliki udeležbi in občem žalova-nju. Posebno neutolažljivi so bili starši in sestre pokojnika. Bil je namreč dober in priden fant, opo-ra staršem, veren, pošten in obče priljubljen. Naj počiva v miru! Domačim naše iskreno sožalje!

Jesenice. Dne 3. marca je praznovala svoj 80. rojstni dan g. Katarina Pucelj, z Mu-rove na Jesenicah. — Ravno isti dan je imel svoj 42. rojstni dan sin Viktor in vnučinja Anica svoj 16. rojstni dan. Kljub visoki sta-rosti je jubilatka še vedno čila in zdrava. Še vedno ima polno dela od zore do mra-ka. Živi skromno. Sko-delica dobre kave ali jabolk je edini pri-boljšek, ki si ga privoščijo. Je velika prijateljca našega »Domoljuba«, ki prihaja že 34 let v njeno hišo. Drog živi blago manco še mnogo, mnogo let!

Sv. Gora pri Liti. Od oktobra meseca lan-skega leta nismo imeli mrljica. Zdaj pa je smrt brezobzirno a hladno roko posegla po mladem živ-ljenju. To soboto smo ob veliki udeležbi članov Prosvete in gasilskih društev pokopali 21 letnega Cirila Hribarja iz Sennika. Lani avgusta meseca je dovršil kmetijsko šolo v St. Jurju ob juž. žel.

jih odpahnil in rahlo zažvižgal. Pritekel je hlapec. »Go-spod?« Vaceman je preudarjal, nato je odkimal in vrata zopet zaprl. Vrnil se je k mizi; a tedaj je osuplo pogledal. Zigenot je stal na pragu. »Ali si se premislil. ribič?«

Zigenot je pogledal v tla. »Gospod... zunaj divja grd vihar, in spomnil sem se... vaše hčere ni doma.« Gospod Vaco je bil presenečen. »Kaj ti je moje dekle mar? Bo že sama vedela, kod naj hodi!« S tem je obrnil ribiču hrbet. Zigenot je stal še nekaj časa; nato je raz-treseno pogledal po izbi in odšel.

Vaceman je škilil za njim in se smehljaj. »Prosta ti je pot iz moje hiše... pojdi, ribič, je pojdi! Toda skoro se mi zdi, da hodiš za svojim očetom.«

Siva tema je pokrivala dvorišče, ko se je spuščal Zigenot iz veže po stopnicah. Po nebu so se podili oblaki. Pri vratah nad kamenitimi stolbami je čakal hlapec, ki je bil privedel ribiča v hišo. »Ali bi ne šel domov rajši po jezdnj poti?« je vprašal.

Zigenot je odkimal. »Grem tod, koder sem prišel.« »Toda vihar se strašno zaganja v steno.«

»Mene ne bo vrge! Odprite!« Hlapec je odprl vrata in Zigenot je stopil na strmo, temno pot.

S prigorne strani zidu se je oglasil zmeden šum govorice. Vacemanovi sinovi so se vračali z lova. Služinčad je vrela skupaj, in dva hlapca sta prinesla bakla, ki so s svojimi slajvimi, v viharju plapolajočimi zubli rdeč-kasto ožarile grajsko dvorišče.

Dva gonjača, vračajoča se domov, sta nosila na drogu težko divjo kozo. Henink, Zindel, Rimiger in Hartvik, starejši Vacemanovi sinovi, so vrgli s pleč gamze, s ka-terimi so bili otovorjeni. Ajlbert je nosil kaljene loke in tule starejših bratov. Gerold in Otloh, oba najmlajša, sta vodila v sredi med seboj fanta, ki je imel roke zvezane

na hrbtu. Vsi so nosili, z majhnim razločkom, enako obleko: vidrino kapo z orlovskim peresom, usnjati brez-rovnik, hlače dokolenke in za pasom lovski nož. Su-rove, drzne postave, ki jim je divje nebrzdano življenje, kakršnega so živeli, gledalo z obraza in iz oči.

Krik in pasji lajež je napolnil dvorišče in preglušil ihtenje zvezanega dečka, ki se je še komaj držal pokoncu. Gospod Vaco je prišel iz veže po stopnicah, in medtem ko mu je vihar mršil brado in otepal domačo haljo okoli telesa, je pri žaru plamenic pregledoval ubito divjad. Prvi gamz mu je očitno ugajal. »Zadet je na pravem mestu. Kdo ga je podrl?«

»Jaz,« ko se je oglasil Rimiger. »Na ves splav mi je prišel kozel nasproti in jo ucvrl čez ruše... klet sem že in menil, da jo odnese brez strela... pa sem še pravi čas našel vrzel med halozo, sprožil sem tetivo, in kakor bi ga oplazila strela, je lopnil po tleh.«

»Dobro, fant, naučil si se nekaj pri meni!«

Pri drugem in tretjem kozlu je gospod Vaco samo prikimal. Zdaj pa je ugledal kozo in od jeze zaripnil v obraz. »Peklo in kuga! Kdo je pa to storil? Saj je kozal!«

»Nič ne morem zato, oče!« je zajekal Ajlbert. »Ležala je megla... in se mi je žival dozdevala večja, in sem menil, da je kozel.«

»Menil si, menil?« je zavpil gospod Vaco. »Lovec naj ne meni, lovec mora vedeti! Odkod pa naj se vzamejo samci če mi bo takle mrhar, kako: ti, ubijal samice! Tu imaš za spomin!« In na Ajlbertovo lice je priletel udarec, da je počilo. Vsi drugi so se smejali. Ajlbert je pa po-bledel, ošinil z žgočim pogledom očeta in odšel brez besede v hišo.

Tedaj je gospod Vaco ugledal zvezanega dečka.

»Kaj je pa s tem tu?«

šel uradnik k sebi, je Deshouillieres že izginil in se plazil v spodnji ob-letki po pariških ulicah proti domu. Toda zatoliti so ga podjetni fotografi in ga fotografirali. Ime Louisa Deshouillieres bo zapisano v knjigah fran-coskih financ gotovo na častnem mestu.

Preveč zahtevano. »To je pa že od sile, Marick! V gospodstvu sobi leži že za tri prste prahu na de-belo!« — »Kaj morem za to, jaz sem pri vas šela mesec dni.«

Postiljon in nato mini-strski predsednik. Pred 30 leti je vozil v malem mestecu Chateaud v francoski pokrajini Au-vergne s starim poštnim vozom pošto na kolo-dvor postiljon, ki je imel čudno navado. Čim je do-spel na cilj, je obelil ko-nju torbico z ovsem, sam pa se je vsedel v želez-niški voz in marljivo čit-al neko knjigo. Nekdo je prezl prihod vlaka, je nevoljen potnik mu je iztrgal iz rok knjigo in v svoje začudenje zaznal, da se je mlad poštar ukvarjal z latinsko slov-nico. »Ali hoče postati učenjak,« je vprašal fan-ta. »Tega ne, nered pa bi vse svoje življenje

letos za Veliko noč bi moral k vojakom, prej pa se je že z mladeniškim ognjem zavzel za elektrifikacijo domače vasi. Komaj je čakal, da bi zaavetila elektrika. »Kmalu bo zasvetila in potem bomo svetili vsi noč,« je rekel, pa je v kolonah žice na ramenih po nesreči zasledil električnega toka klečnil na kolena in umrl. Do večera so fantje napajali končali, Cirila položili na mrtvaški oder in mu je res luč svetila vsi noč. Ciril! Kako prav je, da si dobil ime Ciril. Luč svete vere je prizigal svoj patron sv. Ciril in svetil a svetostjo svojega življenja. Ti si se tudi zavzel za luč v domači vasi, a še lepše si svetil a svojim življenjem. Tvoj katehet iz kmetijske šole je prišel na pogreb in nam v svojem govoru ob pogrebu razode, da je prav kmalu in prav dobro spoznal Tvoje angelsko čisto življenje; luč, ki je svetila med gojenci kmetijske šole. Jaz magujem in umiram v začetku svojega apostolskega dela, je rekel sv. Ciril svojemu bratu. Tudi Ti si omagal in mlad umrl v začetku svojega dela. Ciril, svetil si z lučjo svojega lepega življenja, po luči si hrepenel, naj Ti sveti tudi večna luč!

Sv. Marijeta n. Ptuja. Naš list je že poročal o aretaciji nevarne vlomilske tolpe, katere je bila sirah in trepet prebivalstva v občini Sv. Marijeta nize Ptuja in Osluševci. Navedena tatinska tolpa je priznala skupno 30 vlovov in drugih tatvin ter en požig vinake kleti. Škoda, katero so storili prizadajali, znaša okoli 10.000 Din. Orožništvo je aretiralo 5 storilcev, med katerimi sta dva posostnika in trije kmetijski sinovi iz Zamušani. Vse priznanje gre našim vrlim orožnikom, kateri so bili 7 dni nemurno na delu, da so do kraja razkrinkali počete nevarnih vagabundov, kateri so bili strah in trepet prebivalstva. Upamo, da bo storilce zadela občutna kazen, prebivalstvo pa se bo za nekaj časa oddahnilo pred tatovi.

Metlika. Ker so se volitve v občini Metlika — okoli dne 28. februarja — godile radi posebnega navdušenja za kandidata Jožeta Nemanica iz Zelenja na posebno posnemanja in hvale vreden način, naj to nekoliko popišemo tudi bralcem Domoljuba. Može in fantje so organizirani prihajali na volitve tako na Suhorju kot pri Treh Farah. Takoj jutraj se je videlo, da bo ne samo zmaga, temveč sijajna zmaga JRZ, kakor je bila dejansko tudi pri zadnjih občinskih volitvah. Ker so zadnjič živim prišli na pomoč »mrtvi«, sta pri teh volitvah hodila dva orožnika pred trilarškim pokopališčem, — in strajala, da ne bi zopet kaj mrlje prišel na volitve delat nered. Druge napake, ki bi utegnili

volitve ovirati ali njihovo veljavnost celo omajati, ni bilo. Kajti »mačkovi« so bili zelo skromni. Njihov kandidat doma a Suhorja, tudi izvoljen v odbor kot edini zastopnik opozicije — se ni preveč trudil za agitacijo, pač pa je vse aile napel dose-danji blagajnik občine Metlika — okolica. Ta se je trudil, a uspeh je bil tak, da v njegovi vasi niti eden ni šel opozicije liste voliti, da celo sam nel Zakaj me, ga bo treba vprašati. Ko je bil zvečer razglašen izdi volitev, so množice dle v Metliko. Ves trg je bil polnjen. Komaj je vsak našel duška od samega veselja in razigranosti, da je klical iz srca prihajajoče vzkliče: živijo Nemanic, živijo slovenski voditelj dr. Korosec! Godba je igrala, a klince ni hotelo biti konec Naše belokranjsko ljudstvo se zaveda, da je slovensko, dobro se zaveda, da more njemu v občini gospodariti samo človek, ki je nesebičen, pošten, ki je vreden in značajan sin svoje slovenske matere, ki je pripravljen prejeti svoje srce za svoje prepričanje, kakor pa da bi las krivice komu st. Belokranjsko ljudstvo je govorilo in storilo: ebi v čast in porast, mačkovec pa v obsodbo in poraz!

Reberce pri Zagradu. V jeseni 1936 je bil v vasi Reberce zgrajen tako dolgo zaželen vodovod, čeprav so rekli nekateri gospodje iz Zagrada, da Rebertanje ne bodo imeli vodovoda, dokler bodo imeli oni kaj besede. A glej, res je bilo takoj! Kakor hitro so prišli gospodje ob besedo, že je pri-tekla voda v vas in tudi naši brezposelnici so nekaj zaslužili. Za vse to se v prvi vrsti zahvaljujemo g. banu, banskemu svetniku Zupancu in vsem drugim, ki so pripomogli, da je dobila vas potrebni vodovod. Imamo že eno pranje, za katero bi tudi radi videli, da bi nas banovina uslišala, in sicer, da bi se že začela cesta proti Valični vasi dogra-dila in s tem omogočil dohod do rezervarja, ker v veliki suši rabijo tudi prebivalci Valične vasi vo-do iz rezervarja. Če drugače ne bo šlo, se bomo zopet zatekli k g. ban. svetniku Zupancu, pa nam bo tudi to izposloval, kakor nam je že marsikaj.

Iz naših društev

St. Vid nad Ljubljano. Naš fantovski odsek in deklški krožek se marljivo pripravljata na skade-mijo, katero pripravita na praznik sv. Jožeta ob pol 4 v Ljudskem domu. Spored bo obsegal 16 za-nimljivih točk ob spremljanju »otja, klavirja, har-monike in godbe« Sloge iz Ljubljane. Zbor fantov bo v deklaracijah podčrtal našo idejno smer, v gimnastičnih in skupinskih vajah pa svojo telesno

izurjenost. Mladci bodo močnejši in spretnosti in za-bavi. Dekleta bodo v narodnih nošah rajale ob harmoniki, otroci pa ob klavirju »Petelinček« in »Mornarček« bodo srčkane stvari. Na tej akademiji bo gostovala vzorna vrsta telovadcev, ki so po ve-šini na mednarodnih tekmah v inozemstvu že mnogokrat zmagoslavno zastopali naše barve. Vstopnice so v predprodaji.

Smartno pri Litiji. »Pasijon« bo igralo v pri-hodnjih dneh naše Prosvetno društvo. Vsem je že dobro v spominu, kako lepo je bilo pred tremi leti, ko so ga igrali prvič. Niso dali ljudje miru, dokler se naši igralci niso odločili za ponovitev. Kot vse kaže, bo pa ponovitev »Pasijona« še lepša. Dobili smo nove zavese, nekaj igralcev je za-menjanih, precej jih je novih, stari pa izboljšujejo vsak svojo vlogo. Ker pričakujemo prav velikega obiska, smo določili štiri predstave: Na tiho no-delj, 14. marca popoldne ob 3 bo za bližnjo okolico Smartna, zvečer ob 8 pa za Smartno. Na sv. Jožeta, 19. marca, popoldne ob 3 bo za udele-žence iz drugih fara. Na cvetno nedeljo popoldne ob 3 bo pa za otroke in ostale. Vstopnina bo: sedeži 8, 6, 4 Din, stojlišča 3 Din in za otroke na cvetno nedeljo 2 Din. Predprodaja vstopnic je v Kmetijski zadrugi v Smartnem. Držite se gornje razdelitve, ker je sicer nevarnost, do boste prišli v Smartno zastoj. Po možnosti si preskrbite vstopnice že v predprodaji.

Preddiver. Prosvetno društvo vprižori na praz-nik sv. Jožeta in na cvetno nedeljo 21. marca, obakrat ob pol 4, svetovnoznano zgodovinsko dramo v petih dejanjih »V znamenju križa«. V igri nastopi do 50 oseb v slikovitih rimskih ob-lekah. Vah! vse bližnje in daljnje prijatelje, da to krasno igro pridejo pogledat. Vstopnice se dobe v predprodaji v ljudskem domu.

Ježica. Kat. prosvetno društvo priredi v ne-delj, 14. marca ob 3 popoldne prelepo dramo iz svetovne vojne »Stilmon tski županc«. — Naslednjo nedeljo, 21. marca, pa bo ob isti uri gimnastično-športna akademija. Vsi vljudno vabljeni!

St. Jernej. Občni zbor jahalnega in dirkalnega društva bo dne 21. marca v šoli nad občino ob 14.30.

Sestre. Prosvetno društvo priredi 14. marca točno ob 3 popoldne materinsko proslavo s prav lepim in bogatim sporedom. Vstopnina ma-lenkoštna. Pridite zlasti mamice!

Gorje. Krajevna organizacija JRZ Gorje pri-redi 14. marca javno predavanje po popoldanskem cerkvenem opravilu v Gorjanskem domu. Poročal

prebil na svojem poštnem vozu, mu odvrne ta. Kmalu nato je postiljo napravil izpit v srednje šole in še druge izpite, kajti danes je mali nekdanji postiljon fran-coski državnik Pierre Laval.

Rumena nevarnost v jezni Ameriki. V Brazylijo je neprestano doha-jajo izseljenci, ki obljui-davajo njeno zemljo. Med dosejenci je na ču-do največ Japoncev, ki se umajo primerno vesti, da si pridobijo naklonje-nost domačinov. Čam se postavijo po prihodu na ostaji glavnega mesta, za-pojejo z navdušenjem braziljansko narodno himno, kar jih čila pri-kupi sicer nezaupljivim Braziljancem. Na kolo-dvoru jih nato čaka po-seben vlak ter jih odvode v notranjost dežele. Ja-ponska vlada gre namreč svojim izseljencem zelo na roko in jih za prvi čas preskrbi z vsem po-trebim. Izseljeniško šte-vilo raste od leta do leta, pri tem pa postajajo tr-go-vinski stiki med Bra-zilijo in Japonsko vedno pristranejši. Japonski de-lavci so že danes med najbolj priljubljenimi v Braziliji.

»Zgani se til« je zavpil Otloh in sunil dečka v za-tilnik, da se je fant optekel Vacemanu pred noge.

Zopet so se vsi zasmejali, v tem ko se je deček sto-kajoč pobral s tal. Biti mu je utegnilo komaj petnajst let; vsa njegova obleka je bila stara vreča, ki je bila z bekovo trto privezana okoli ledij in je imela tri luknje, za glavo in obe roki; obraz je bil smrtinobed, ustnice so krvavele, od strahu in onemoglosti ohlapna lica so oblivala solze.

»Kaj je fant zagrešil?« je vprašal gospod Vace. In oglasil se je Gerold: »Pod ledeniškim stenami, sredi najboljšega lovišča, se nam je ujel v roke.«

Gospod Vace je namrščil obrvi. »Kaj se potikaš po Ledeniku, ti mrha?«

»Ah gospod, gospod,« je ihtel fant, tresoč se po vseh udih, »saj sel paxel samo svoje kozve, za Ledenikom vzadi, pri kočah, in dve, gospod, dve sta se mi odgubili ... in sem ju moral iti iskat!«

»Ali ne veš, da je Ledenik prepovedan, kamor ne ame stopiti nihče, pri smrti in življenju?«

Deček je zganil ustnice toda z jezika mu ni hotela več nobena beseda.

Gospod Vace je pomignil hlapcu. »Primi ga in hajdi z njim v luknjo! In da ga bo minilo za drugič veselje, klatiti se po mojem prepovedanem svetu ... mu prereži kite nad peto!«

»Gospod, gospod! Usमितe se, ne bom več nikoli, ni-koli, nikoli!« je v obupu vpil deček, da je rezalo v srce. Toda hlapec ga je zgrabil, ga potegnil za seboj, in dečkovo vpitje je onemenelo za debelimi skladi podzidja.

Gospod Vace se je vrnil v vežo; na stopnicah se je moral prijeti za ograjo, s tako divjo silo se je zaganjal vanj vihar. Iz veže je zavpil fantom: »Pridite čimprej v izbo! Govoriti moram z vami!«

Gerold in Otloh sta odšla za njim. »Kaj meniš, kaj ima?« je vprašal Gerold brata.

»Kaj naj bi imel? Grdo vreme pod lobanjok«

Za obema sta krenila na stopnice Rimiger in Hartvik. Zindel, ki je z Heninkom še stal pri gamzih, je pritaženo vprašal brata: »Ali se ti ne zdi, da je oče malo pretrdo ravnal z Ajlbortom? Kar oče sme, ima tudi svoje meje, in fant je dorasel človek.«

»Zaslužil je klofuto. Čemu pa ubija kozo!«

»Biti je moral čisto slep, ali mu pa meša zopet kakšno dekle glavo. To ga omoti, kakor metljavica kozo. Zdi se mi celo, da ga bode Ribičeva v oči.«

»Henink je počasi dvignil obraz. »Rotica? To grozde je pač prekislalo za njegov kljun.«

»Zakaj?«

»Iz nekega posebnega vzroka!«

Zindel je pogledal brata v obraz in bruhnil v smeh.

»Iz tvojega vzroka, ki si ga utegnem kar misliti.«

Zavila sta proti stopnicam. Tedaj je vprašal hlapec, ki je bil zaposlen z ubito divjačino, svojega tovariša pri delu: »Cigav je pa fant, ki so ga vtaknili v luknjo? Ali ga poznaš?«

»Da, dal Huco mu je ime in je podložen Sapbaherju, in kozo mu pase. Njegova mati je bila Hajlika, planšarka, ki si je šla po smrt v Aho.«

Zindel je postal na stopnicah in smeje se sunil brata s komolecem. »Ali si šul? Hajlika je bila njegova mati.«

»Pri miru me pusti!« je zagodrnjal Henink.

»Pa bi vendar moral dečka izpustiti!«

»Kaj me briga fant! Njegovi materi sem ...« Bučoč sunek vetra je zadušil nadaljnje besede. Henink in Zindel sta stopila v družinsko sobo, kjer so njuni bratje že sedeli za mizo.

bo g. banski svetnik Jan o poteku zasedanja banškega sveta. Na zborovanje ste vsi vltudno vabljeni.

Cerkli ob Krki. V nedeljo, dne 28. februarja smo imeli v našem prosvetnem društvu občni zbor. Ker dosežanji dolgoletni predsednik zaradi zadržkov ni mogel zopet prevzeti predsedstva, smo izvolili novega predsednika trgovca Franca Hrovata. Odstopivšemu predsedniku A. Drobniku izrekamo za njegovo skoraj 30 letno poštovno delo: Bog plačaji! — Za predpust smo uprizorili žaloigro »Na dan sodbe«, na pustno nedeljo pa veseligo »Darek na samoe«. Obe igri sta lepo uspeli. — Kot slišimo, pridejo te dni elektroinstalaterji pripravljati vse za elektriko, da bo tudi pri nas enkrat zasvetila električna luč. Komaj je čakamo!

Škofja Loka. Delo protituberkulozne lige prav lepo napreduje. Do sedaj je vpisanih 500 članov. Vodstvo hvalevredno vrši svojo dolžnost. Glavna skrb mu je napredek te važne ustanove. Na zadnji seji je bilo sklenjeno, da se začne v Škofji Loki posvetovalnica za žlane, ki bodo imeli v slušaju sumljivega stanja brezplačno zdravniško preiskavo v Kranju, dokler se za naš okraj ne ustanovi stalni protituberkulozni dispanser. Dolžnost vsakega je, da po svojih močeh podpira to zapovedno delo, da bodo uspehi čim lepši. Ustanavlja se tudi šolska poliklinika, ki bo vršila brezplačno preiskavo šolske mladine. Prosim vse one, ki jim je pri srcu skrb za zdravje našega naroda, da nam pomagajo. Upamo, da bodo imeli tudi meročajni činitelji dovolj smisla za naše delo in nam bodo pomagali. Naša dolžnost je, da gremo skupno v boj proti najhujšemu sovražniku človeške družbe.

Zagradec. Dne 28. februarja je priredilo prosvetno društvo skiptično predavanje o komunizmu in boljševizmu v Rusiji, Meksiki in Spaniji. Predavanja se je udeležilo veliko faranov, kakor tudi iz okoliških far. Dvorana je bila napolnjena do zadnjega kotička. Predaval nam je g. Pirih, uradnik Delavske zbornice v Ljubljani, kateremu se društvo za njegovo lepo predavanje prav lepo zahvaljuje. Enako se tudi lepo zahvaljujemo Prosvetni zvezi za aparat, slike in navodila, da nam je predavanje tako lepo uspelo. V kratkem priredi društvo film Kristusovo trpljenje (pasijon), kateri je zelo zanimiv. Zato vabi društvo k obilni udeležbi. Čas prireditve se bo naznanil s povabilii.

Ovsihe pri Poduartu. Kaj prijetno presenečenje nam je ono nedeljo napravil naš cerkveni zbor. Vrlji pevci so naredili v šoli koncert z dolgim in lepim sporedom. Precejkrat je bilo treba dolgo vztrajati

pri vajah in če še pomislimo, kakšna pot je bila pozimi iz Rovt in iz Čeljnice. No, ves trud in složno, vztrajno delo ni bilo zastonj. Občinstva je bilo dovolj in je z zanimanjem sledilo pesmim. Mirno lahko trdimo, da se naš zbor lahko kosa z marsikaterim. Ni sicer bogve kako številan, a je ubran in lepo so vsi glasovi izenačeni. Glavno je pri tem pač to, da tudi pri nas delamo in da to delo ni zastonj. Pri tem je gotovo velika zasluga našega organista Janeza Sajovica, ki hodi učiti naše pevce prav iz Gorici pri Golniku tako rekoč zastonj. Želeli bi naše pevce še kdaj slišati z novimi pesmimi. K složnemu delu in naprej! Led je prebit.

Vodice nad Ljubljano. Malo govori, pa mnogo stori, je geslo Vodičana in se tega gesla, izvzemši popravo občinskih in vaških potov, kjer velja morda obratno, še kar dobro drži. Posebej pa se ravna po njem »prosvetarije«. Tako so o Domoljubovi akciji in propagandi zanj malo razpravljali, pa precej dosegli: 51 novih naročnikov namreč in — česar so bili bolj veseli nego »jurja« — kajizno nagrado 100 knjig. Tako so tudi brez mnoge govoričenice priredili v predpustu dve res lepi predstavi in tako napravili 28. februarja občni zbor društva, kjer smo šele slišali, kako živahno in vsestransko deluje naše društvo. Tako se tudi že ves pobožni čas molče pripravljajo fante na proslavo lantovskega dneva 19. marca, ki ga bodo dopoldne slavili v cerkvi, popoldne pa priredili v Domu farno fantovsko akademijo. Vse nas vabijo ta dan v Dom in zato ne smemo pozabiti: na Jožefovo 19. marca ob 3 popoldne gremo vsi v Vodiški Dom.

Šmihel pri Novem mestu. Predsednik našega Prosv. društva g. upravitelj Kalan Maks je pred kratkim praznoval 25 letnico srečnega skupnega življenja z gospo Zofijo. Vsej družini, ki daje našemu društvu agilne žlane, naše čestitke! — Na tiho nedeljo ob 3 popoldne bomo igrali Remčevo žaloigro: Užitkarji, za cvetno nedeljo pa mali in veliki otroci pod vodstvom Dekliškega krožka pripravljajo veliko farno materinsko proslavo. Vabljeni!

Dobrova pri Ljubljani. Gospodinjski tečaj se bliža koncu. Prihodnjo nedeljo bomo v Domu videli razstavo, ki jo bodo dekleta priredile in nam pokazale svoje desetletensko delo. Za vsakega je potrebno, da si razstavo ogleda, saj bo videl mnogo lepega in poučnega. Da se bomo lahko vsi zvrzili, bo odprta cel dan. Na razstavo še posebno opozorjamo okoličane, Polhograščane, Horjulce, Brezovčane in Vičane. Iz Viča je ugodna avtozveza. Vsi prav lepo vabljeni.

Vafe. Moški zbor iz Smartna je zapel te nedeljo v našem domu na Vašah osem pesmi od znanih skladateljev. Vse pesmi so bile večinoma melodične, zato so žele pri sosedini dvorani mnogo poslušanja. Naše pa so tudi sposobnega predvajalca: gibčni in krepki glasovi, sloneč na mogočnem basu, čista intonacija, različna izgovorjava in pravilen tempo. Po pravici se Smartnani pristevajo med boljše pevce. Čast jim!

Virmaše. — Sv. Duha. Prosvetno društvo priredi v nedeljo, 14. marca in 21. marca ob 4 popoldne v Kmetijskem domu zgodovinsko igro iz druge švedsko-poljske vojne: »Vislavina odpoved«. Ker je igra prvič igrana na Gorenjskem, zato vabimo k udeležbi. Pred igro nastopi naš novi pevski zbor.

RADIO

Vsak dan: 12 Plošče, 12.45 Vreme, poročila, 13 Čas, spored, 13.15 Plošče, 14 Vreme, borza, 19 in 22 Čas, vreme, poročila, spored.

Cetrik, 11. marca: 18 Radijski orkester. 18.40 Slovenščina za Slovence. 19.30 Nacionalna ura. 19.50 Zabavna ura. 20. Sekste. 20.40 Plošče. 21 Radijski orkester. 22.15 Radijski jazz. — Petek, 12. marca: 11 Šolska ura. 18 Zenska ura. 18.20 Plošče. 18.40 Francoščina. 19.30 Nac. ura. 19.50 Zanimivosti. 20 Večer skladb Richarda Wagnerja. 22.30 Angleške plošče. — Sobota, 13. marca: 18 Radijski orkester. 18.40 Naravnostništvo in svetovni nazor. 19.30 Nac. ura. 19.50 Pregled sporeda. 20 O sunanju politiki. 20.30 Pojdite z nami na dolgo rajžo. 22.15 Radijski orkester. — Nedelja, 14. marca: 8 Plošče. 8.30 Televodba. 9 Čas, poročila, spored. 9.15 Flavita solo. 9.45 Postni govor. 10.15 Prenos cerkvene glasbe. 10.50 Koncert Radijskega orkestra. 11.40 Otroška ura. 15.30 Prenos iz Konje. 17 Kmetijska ura: Čebelar spomladi. 17.30 Plošče. 18 »Nova zapovedi, igra. 19.30 Nac. ura. 19.50 Slov. ura. 20.30 Koncert ščamek kvarteta. 21.20 Radijski orkester. 22.15 Radijski orkester. — Ponedeljek, 15. marca: 18 Zdravniška ura. 18.20 Plošče. 18.40 Kulturna kronika. 19.30 Nac. ura. 19.50 Zanimivosti. 20 Pevski koncert. 22.15 Citraski trio. — Torek, 16. marca: 11 Šolska ura. 18 Pester spored. 18.40 Narodna kultura in šolstvo. 19.30 Nac. ura. 19.50 Zabavni kotiček. 20 Ura slovenske orgelske glasbe. 21.15 Pevski zbor »Slovenski fantje«. 22.15 Lohka glasba. — Sreda, 17. marca: 18 Mladinska ura. 18.20 Terarij. 18.40 Gorenjska Sava. 19.30 Nac. ura. 20 Prenos iz opernega gledališča v Ljubljani.

W. Houff — I. O.

Pravljice

Ta je gledal v note in začel spuščati strahovite, neznanske glasove. Organist pa mu je zakričal: »Dva glasova nižja, predragi, e morate peti, c!«

A namesto da bi pel c, je potegnil nečak čevlji z noge in ga vrgel organistu v glavo, da je letela lasna štupa daleč naokoli. Ko je župan to videl, je mislil: »Ha, zdaj ima zopet tak telesni napad;« skočil je k njemu, ga prijel za vrat in mu ovratnico nekoliko zrahljal; toda s tem se je stanje mladega moža le še poslabšalo. Nič več ni govoril nemško, ampak prav poseben jezik, ki ga ni nihče razumel, in delal velike skoke. Župan je bil ves obupan spričo te neprijetne zmešnjave in je zato sklenil, da mlademu možu, ki se mu je moralo nekaj prav posebnega pripetiti, ovratnico popolnoma odvzame. Komaj pa je to storil, je od groze obstal kot okamenel. Zakaj namesto človeške kože in barve je obdajala vrat mladega človeka temnorjava živalska koža in takoj nato je nadjelval tudi s svojimi skoki, ki so bili še višji in še bolj čudni, segal si je z orokavičenimi rokami v lase, jih potegnil z glave in, glej čudo, ti lepi lasje so bili asulja, ki je je vrgel županu v obraz, in zdaj se je videlo, da je tudi glava porasla z isto rjavo kocinasto kožo.

Skakal je preko miz in klopi, preobračal notna stojala, trl z nogami gosli in klarinete in se vedel kot podivjan. »Ujemite ga, ujemite ga,« je klical župan, »znorel je, ujemite ga!« A to je bilo težavno. Zakaj potegnil je bil tudi rokavice z rok in kanjal

nohte na rokah, s katerimi so se zaletaval ljudem v obraz in jih grdo razpraskal. Slednjič se je posrečilo nekemu pogumnemu lovcu, da ga je zgrabil. Stisnil mu je dolge roke trdo skupaj, da je le še z nogami capljal in se hripavo smejal in vpil. Ljudje so se zbirali okoli njega in ogledovali čudnega mladega gospoda, ki pa zdaj ni bil nič več podoben človeku. Pa je pristopil učen gospod iz sosesčine, ki je imel velik prirodopisni kabinet in vsakovrstne nagačene živali, si ga pobilže ogledal in potem ves začuden vzkliznil: »Moj Bog, častiti gospodje in dame, le kako ste spravili to žival v spodobno družbo? Saj je to opica, Homo Troglodytes Linnaei; dam vam takoj šest tolarjev zanj, če mi ga odstopite, da ga nagačim za svoj kabinet.«

Kdo naj popiše, kako so se Zelenoločani začudili, ko so to slišali! »Kaj, opica, orangutan v naši družbi? Mladi tujec, pa čisto navadna opica?« so vzklizali in se gledali nemi od začudenja. Niso mogli verjeti, niso zaupali svojim ušesom, močje so preiskovali žival natančneje, a bila in ostala je popolnoma naravna opica.

»Toda kako je to mogoče!« je vzkliznila gospa županja, »ali mi ni čisto bral svojih pesmi? Ali ni kakor kak drug človek pri meni obedoval?«

»Kaj?« se je razvnela gospa doktorica. »Kako? Ali ni pogosto in obito kave pil pri meni in z mojim možem učeno govoril in kadil?«

»Kako, je-li mogoče!« so vzklizali močje. »Ali ni z nami v goraki kleti kagil in se o politiki prepiral kakor kdo izmed nas?«

»In še kako?« so tožili vsi. »Ali ni bil prvi plesalec na naših plesih? Opica! Opica? To je čudo, to je čarovnija!«

R A Z N O

Srečen dogodek sredi afrikanke ceste. Glavno cesto med afrikanškimi mešoma Kenya in Tanganika so lansko leto morali začasno zapreti. Sredi ceste se je namreč udomačič levinja s sedmimi velikimi levi in malim, ravnokar rojenim levom. Avtomobilisti in motorni kolesarji, ki so vozili po tej cesti, so se dosledno vračali iz strahu pred levi. Mestna uprava je na prošnjo potnikov ob začetku ceste pritrdila tablo z napisom, da je cesta začasno zaprta. Pa so jo čudni potniki kmalu zapustili ter odrinili v goščo.

Se ne zadostuje. »Kaj ste že zopet v zaporu? Mislim sem, da vas bo zadnja kazen pobiljala.« — »Saj me je pobiljala, gospod ravnatelj, toda hočem se še bolj pobiljati.«

V šoli. »Mihec, povej nam, zakaj je Adam pojedel v raju jabolko?« — »Menda zato, ker ni smel jesti mesa.«

Čudno vprašanje. Torej tale nagobnik ste si izbrali, gospe? Ali naj ga vam pošljemo domov, ali pa ga vzamete kar sami?

IZ ŽIVLJENJA KMEČKIH ZVEZ

Brez žrtve ne bo uspehov

Dne 23. februarja se je končal kmetijsko-gospodarski tečaj, ki ga je priredila Prosveta v rezu v Ambrusu. Dolgo vrsto strokovnih predavanj je zaključil Ludvik Puš s predavanjem o stavovski zavesti in splošni kmečki izobrazbi. Želimo, da bi besede, ki so bile zgovorne za vsa izkrenostjo in dobrohotnostjo, padle na rodovitna tla in obrodile obilno sadu.

Ko je predavatelj govoril, kaj je sam videl v Nemčiji in Belgiji, in pripovedoval, kako so tam kmetje zavedni, kako se trdno drže svoje organizacije, pa tudi kaj so vse dosegli s svojo zavestjo, se je nehote vsiljevalo vprašanje: Kdaj bomo mi slovenski kmetje tako organizirani, pa tudi tako zavedni? Ta misel, kdaj bo prodira tla kmečka zavestnost v slovensko kmečko ljudstvo, je nučna. Ena pa lahko odgovorimo:

Začeti je treba, pa prav zares začeti. Ni dovolj, da se vpiše v organizacijo nekaj stotin članov ali tisočev in se izvoli odbor, ki ima od časa do časa kakšno sejo, pa ni nič drugega! Potrebno je, da prav vsak član Kmečke zveze dela, se zani- ma, stavi predloge, vsak v svojem okolišju. Pa ne samo to! Tudi zahtevati mora, da se bodo predlogi in ukrepi izvrševali po vseh instancah od vsakega odbornika, do krajevnega odbora, pa tudi do odbora zveze, ki je v Ljubljani.

Če bo tako od spoda navzgor prihajala po- buda, se bo gotovo nekaj delalo in tudi doseglo. Če bo vsak zase tičal v svojem kotu, morebiti se tudi na tihem jezil in zabavljaj, ne bo nič po- magano.

Zato energično na delo, katero mora vedno spremljati misel na končni uspeh. Če bi bili vsi, ali pa vsaj večina kmetov odločenih, z jekleno voljo svoj namen doseči, bi ga tudi dosegli.

Če hočemo svoj cilj doseči, ne smemo misliti, da ga bomo dosegli brez žrtve. Če greš nabirat člane, je vsak pripravljen se vpisati za člana. Ko pa pride na vrsto članarina, ali pa mogoče pre- vezem odborniškega mesta, kjer bi bilo nekaj dela

in skrb, se pa že neha naša kmečka zavest. E, naj bodo pa drugi, jaz ne morem plačati, pa ne bom itd.

Pa so zopet drugi: Ja, kaj pa boste z denar- jem, s članarino? To je samo zato, da bodo spet nekateri prišli do denarja.

Dokler bodo taki razlogi ovirali pristop v Kmečko zvezo, tako dolgo se ne bo nič napra- villo. Ti pristopi, ne glede na članarino, pa tudi ne skrbi, kdo bo tisto članarino »pobral« ali »pravila«. Ti pristopi zato, ker je nujno potrebno, da se združimo, da skupno zboljšamo položaj sebi in drugim.

Glede članarine mora pa vsak vedeti to: Brez denarja ne moreš dati niti pisma na pošto. Če pa hočemo, da bo odbor delal, mora imeti za poslovanje vendar nekaj denarja. Ali je kdo tako nespameten, da bo zahteval od enega, da mora za vse druge delati, žrtvovati čas, nazadnje pa še trošiti denar? To ne more biti, zato je potrebna skromna članarina, katero imajo prav vse strokovne organizacije. Na Zvezo bi tudi radi stavili premnogo zahtev. Kdo pa naj tam dela? V mestu je treba plačati stanovanje za pisarno, plačati uradnike in drugo. Menda ni nihče tako nespame- ten, da bo mislil, da je vse to zastoj. Če ho- čemo mi kaj doseči in od koga kaj zahtevati, po- tem je treba za to tudi nekaj žrtvovati. Zato so pa tisti, ki mislijo, da bo blo brez članarine, v zmoti in dokler bo tako, ne bo s našo organiza- cijo nič.

Pri nas imamo člane, ki so bili v Holandiji, ki so vso moč kmečke organizacije že sami videli, zato so pa tudi zavedni. Ti dosledno pravijo, da brez članarine ne bo šlo. Ta pa bi morala biti primerna, tako da ne bi bila samo po imenu, ampak da bi res tudi nekaj pomenila, potem bi se nekaj napravilo.

Tukaj je pa tista bojaznost! Kam pa bo šel tisti denar? Zanimaj se za organizacijo, zato pa zahtevaj račun od blagajnika ali pa od zveze. Če boš videl, da se napačno uporablja, povej da to ni prav in kako se naj dela, kako se pa ne sme.

Toliko glede članarine. Ko bo vsak član pre- pričan, da brez članarine ne gre, in ko se bo

vsak zavedal, da ne sme čakati odrešenja kri- žem rok, češ, da bo krajevni odbor ali pa zveza sama vse uredila, ampak da mora tudi sam po- segati vmes z nasveti, s predlogi, z zahtevami, pa tudi z udeležbo pri sestankih, potem bo naša organizacija zaživela in s njo uspešno in uspehi.

Se nekaj! Dandanes vsak toži o pomanjkanju denarja, posebno če je treba naročiti dober časo- pia. Mnogo jih je, ki ne tožijo po pravici. Slišal sem moža, ki je na vprašanje, če bo naročil »Do- moljubac«, odgovoril: »Da, »Dmoljubac« pa ne pa- tim, rajši jemo neslanu.« Je pa tudi zaveden član naše organizacije. Koliko delavstvo žrtvuje za svo- je organizacije, pa dostikrat še za slabe, v zavesti, da bo koristil vsemu stanu! Le kmet pa misli, da ga bodo prišli rešiti drugi. Ivan Šinkovec, kmet.

Kmečki tabor v Guštajnu

Kmečki tabor se bo vršil pod okriljem Okraj- ne Kmečke zveze za Mežiško dolino na črno ne- deljo, dne 14. marca 1937, ob pol 12 dop. na trgu v Guštajnu. Govorijo: Kotnik Beno, kmet v Pod- kraju; Brodar Janez, načelnik Kmečke zveze; Martelanc Karel, okrajni kmetijski referent; Ku- govnik Jurij, član banskega sveta; Vrhnjak Ivan, kmet in župan v Pamečah. Tabor se bo vršil ob vsakem vremenu. Dolžnost slehernega kmeta je, da se tabora udeleži!

k škropljenje sadnega drevja. Poljudno navo- dilo, kako zboljšamo s smotrnim škropljenjem sadni pridelek v množini in kakovosti. Po naročilu sadjarskega in vrtnarskega društva za Slovenijo episal Josip Priol, ravnatelj ban. vinarske in sad- jarske šole v Mariboru. Cena 10 Din. Dobi se v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani. Naša dežela je zelo primerna za sadjarstvo, ki nam že sedaj donaja velike dohodke, kateri marsikje presegajo dohodke živinoreje in poljedelstva. Te dohodke bi lahko v najkrajšem času dvignili vsaj za 100 od- stotkov, če bi našemu sadju in drevju posvečali dovolj pažnje. Razni sadni škodljivci nam delajo ogromno škodo. S smotrnim zatiranjem škodljiv- cev to škodo zmanjšamo, da celo odstranimo. Škod- ljljve zatiramo le s škropljenjem, ki je pri nas vse premalo znano. Priolova praktična knjiga nas o tem nazorno in točno pouči. Vsak usnen sadjar bi moral to knjigo imeti in se po njenih navodilih ravhati. Toplo jo priporočamo!

Ptica zastrupila svoje- ga mladiča.

Ameriški naravoslovec Rutledge pripoveduje na- slednjo zgodbo.

»Ni mi zadostovalo, da sem poslušal ptice opo- zivalke, ki so prepevale v cedrah Karoline, kot detek sem nekoč sklenil, da ulovim mladiča in ga zaprem v kletko, kjer naj bi prepeval meni same- mu.

Naslednjega dne sem opazil, kako je pri- letela k njemu njegova mati s hrano v kljunu. To mi je bilo po volji, zakaj starca je gotovo boljše vedela nego jaz, ka- ko naj streže svojemu mladiču. Dan nato je bil moj mali jetnik mrtev. Ko sem o tem pripovedoval znamenitemu naravoslov- cu Arturu Waynu, je de- jal: »Dogaaja se, da ptica opozivalka umori svojega ujetega mladiča s tem, da mu prinese strupenih ja- god. Rajši ga vidi mrtve- ga, nego ujetega. — Od- lej sem bil za vse življe- nje ozdravljen straši, da bi svobodne živali zapiral v kletke.«

Čudno vprašanje. »Ma- mica, kako dolgo je papa že oženjen s teboj?« — »Že deseti let, drago de- le.« — »A kako dolgo mora še biti?«

»Da, to je čarovnja in hudičevo slepilo.« je dejal župan, ki je prinesel ovratnico nočaka ali opice. »Glej- tel! V tej ovratnici je tičal ves čar, ki ga je delal našim očem ljubeznivega. Tu je širok pas elastičnega perga- menta, popisan s vsakovrstnimi čudnimi znamenji. Mi- slim celo, da je latinsko; ali ne zna nihče tega brati?«

Doktor, učen mož, ki je čisto pri igri z opico izgubil partijo, je pristopil, gledal v pergament in de- jal: »Nikakor, samo črke so latinske, glasi se pa:

ZARES - JE - SMESNA - OPICA
KADAR - KOK - GRIZE - JABOLKA.

Da, da, je peklensko slepilo neka vrsta čarovnije,« je nadaljeval, »in je treba to strogo kaznovati.«

Župan je bil istega mnenja in se je takoj odpravil k tujcu, ki je moral biti čarovnik, šest mestnih vo- jakov pa je neslo opico, zakaj tujca je bilo treba takoj zaaljšati.

Obdani od velikanske množice ljudstva so prišli do zapuščene hiše. Kajti vsakdo je hotel videti, kako se bo stvar dalje razvijala. Potrkali so na vrata, po- tegnili za zvonec, zaman, nihče se ni pokazal. Vsa divlj je ukazal župan vrata razbiti in šel nalo v tujčevo sobo. A tam ni bilo nič drugega videti kakor vsakovrstno staro hišno orodje. Tujca ni bilo mogoče najti. Na nje- govih delavnih mizi pa je ležalo veliko, zapечатeno pi- smo, naslovljeno na župana. Ta ga je takoj odprl in bral:

»Moji ljubi Zelenoločani!

Ko boste to brali, me ne bo več v vašem mestecu, in tedaj boste že davno vedeli, kakšnega stanu in rodu je moj ljubi nečak. Sprejmite šalo, ki sem si jo z vami dovolil, kot dober nauk, da ne boste silili tujca, ki hoče sam zase živeti, v svojo družbo. Cenim se previ-

soko, da bi se udeleževal vaših nesanih čenč, vaših slabih razvad in smešnega vedenja. Zato sem si vzgojil mladega orangutana, ki sle ga kot mojega namestnika tako zelo vzbujbi. Zdavi ostanite in se okoriatite s tem naukom, kolikor vam je mogoče.«

Zelenoločanov ni bilo malo sram pred svo deželo. Tolažili so se s tem, da se vse to ni godilo samo po sebi. Najbolj pa se je v Zeleni Loki sramovala mi- dina, ker je posnemala opico v njenih slabih šegah in navadah. Odslej se niso več opirali s komolci na mizo, niso se več gugali po stoli, molčali so, dokler niso bili vprašani, očali niso več rabili in so bili vljudni in spodobni kakor poprej, in če se je kdaj kdo zopet alabo in smešno vedel, so Zelenoločani dejali: »Opica je.« Opico pa, ki je tako dolgo igrala vlogo mladega gospoda, so izročili učenjaku, ki je imel prirodopisni kabinet. Ta jo drži na svojem dvorišču, jo krmi in kaže kot redkost vsakemu tujcu, in tam jo je mogoče videti še danes.

Smeh je zadonel po dvorani, ko je suženj kenčal in tudi mladi možje so se smejali.

»To so pa vendar le čudni ljudje, ti Franki; res- nično, rajši sem pa le pri šejku in muftiji v Aleksan- driji, kakor pa v družbi doktorja in župana in nji- hovih nespametnih žen v Zeleni Lokli«

»Resnica je, kar si dejal,« odvrne mladi trgovec. »V Frankistanu še mrtev ne bi maral biti. Franki so surovo, divje, barbarsko ljudstvo in življenje med njimi bi bilo za izobraženega Turka ali Perzijsca najbrž nekaj strašnega.

»To boste kmalu žili,« obljubi stavec. »Kolikor mi je pravil nadzornik sužnjev, bo lepi, mladi mož tamkaj mnogo pripovedoval o Frankistanu. Kajti bil je dolgo tam in je po rodu musliman.«

Če vzrok ti je znan, ne boš dolgo bolan!

To je glavna pravila zdravih in zmernih, temu se pa pridružuje pregovor: »Če bolezen se pojavi, povzroči najprej, kaj bolezen pravi«. Kajti kakor pri vsaki boleznini opazovanja, je bolezen najprejkrat bolezen, tudi takih bolezenskih pojavov, ki so za osebo nevarni, radeje brez vsakega vzroka v bolezen.

Kot se pa ne more vsako biti postojen o postanku vsake bolezni in torej ne more vsako vedeti, da nastane bolezen, tudi manjši in mnoge druge kožne bolezni radi pomanjkljivega delovanja želodca in črevesja, prav tako kot imajo nasprotni pojavi: hujšanje, otebeljenje itd., skoraj vedno vzrok v nerednem delovanju prebavnih organov. Tudi neredno kroženje krvi, ki povzroča toliko obolenj, se skoraj vedno namana na bolan želodec in črevesje, prav tako bledica, slabost, slabokrvnost, nespečnost, prerano staranje, slabost, vse to je v zvezi s krvjo, kri pa je življenja! Samo zdrav želodec in zdravi prebavni organi lahko proizvajajo in izčepijo zdravo kri po telesu.

— N. 17. 1948 in 1. VII. 1942.

Tudi pospevanje žil in starostna onemoglost imata svoj vzrok v pomanjkljivem kroženju krvi. Radi tega je dolžnost bolnih kakor tudi zdravih, starih in mladih, čistiti prebavne organe tako, kakor se mora čistiti vsak stroj, če hočete, da redno deluje. In če nastopijo motnje kakor: pomanjkanje teka, bel jezik, slab okus, slab duh iz ust, nerazpoloženje, kolcanje, zgaga, glavobol, zlata žila, hipna slabost, motnje v jetrih, vranici in ledvicah, slabo čiščenje ali celo zaprtje, potem nikar ne oklevajte, temveč telo dobro prečistite s prizanim naravnim sredstvom

„PLANINKA“ čajem BAHOVEC

ki je sestavljen večinoma iz najboljših planinskih zdravilnih zelišč. Zahtevajte pa v lekarnah izrečno »Planinka« čaj Bahovec, ki se ne prodaja odprto, temveč samo v zaprtih in plombiranih paketih po Din 20.— veliki paket, polovični Din 12.— in poskusni omot Din 3.50 z napisom proizvajalca:

LEKARNA Mr. BAHOVEC, LJUBLJANA

DROBTINE

Sajbiha sveda, katero lahko Američani opazujejo je tako oddaljena, da traja njena svetloba 4 leta in 106 dni da dosepe na zemljo; svetloba luči se pa prostira v 186.330 milj na sekundo.

Morske kite bodo šumerali. Kiti so — kot znamo — največji sesavci v morju. Dosegajo teko nad 10.000 kg in dolžino nad 100 metrov. Nedavno je angleška vlada odpravila poseben raziskovalno ladjo na jug, da proučuje življenje na morskem dnu. Posadka na ladji pa ima še posebno nalogo. Ugotovi naj, kam potujejo kiti poleti in pozimi.

Na krovu ima ladja večje število puše z jekleno ovojjo. Te pušice bodo izstrelili v vsakega kito, katerega bodo na poti srečali. Pušica se zapliči v kito mast, na kodo pa se pritise posebna števila ter sledenč besedilo: nagrado dobi, kdor vrne pušico londonskemu raziskovalnemu uradu. Na ladji bodo zabeležili, kod so pušice izstrelili v kite, srečni najditelji pa bodo navedli svojo lego. Tako bo uradno določeno, kako potujejo kiti v posameznih letnih časih.

Is davnih dni. Na otoku Madboku blizu vzhodnoafriške obale so izkopali pod vodstvom raziskovalca Owena velikanske kosti in zobe predpotopnih živali. Starinoslavci se zdaj trudijo, da

bi najdbe posameznih kosti izpopolnili ter stasoma uredili celotna okostja teh živali. Zobje in kosti nekdanjih živali na zemlji pričajo tudi o bojih, ki so se morali vršiti nekoč med imenovanimi bitji na zemlji. Več najdb vzbujajo domneva, da so ogromne živali podlegale okvaram in ranam, ki so si jih zadale v medsebojnih spopadih, ko je bilo za življenje in smrt.

»Jaka, čemu pa se držiš tako čemerno?«

»Kaj bi se ne. Nič kot delo in spet delo, od jutra do večera samo delo.«

»Torej si vendar dobiš delo?«

»Da, pojutrišnjem pričnem.«

»Kako, oni, ki sedi zadnji v vrsti? Resnično, greh je, da daje gospod šejk temu svobodo! To je najljepši suženj v vsej deželi. Le pogledite to pogumno obličje, te drzne oči, to lepo postavo. Saj bi mu lahko dal kak lažji opravil. Napravil naj bi ga za odganjalca muh ali za nosilca pipe. Taka služba je za šalo in resnično, tak suženj kras vse hiše. In šele tri dni ga ima in ga že pošilja proč? Nes pamet je, greh je!«

»Ne grajajte ga vendar, ko je modrejši kakor ves Egipt!« veli starec s poudarkom. »Ali vam nisem že povedal, da mu daje prostost zato, ker misli, da si s tem prisluži Allahov blagoslov. Pravite, da je lep in krasne postave, in resnično govorite! A šejkov sin, ki ga pripelje prerok v očetovo hišo nazaj, šejkov sin je bil lep deček in mora biti sedaj tudi velik in lepo rasti. Ali naj torej zlato hrani in osvoboditi cenenega, pokvečenega suznja v nadi, da dobi za to sina? Kdor hoče kaj storiti, naj ali sploh ne stori ali pa, kakor je — prav!«

»In glejte, šejkove oči so neprestano uprte v tega suznja. Ves čas se to opazujem. Med pripovedovanjem mu je bisto spaval pogled tja in počival na plemenitih potezih osvobodca. Malo ga mora vendarle boleti, da ga je osvobodil.«

»Ne misli tako o mdu! Ali meniš, da mu je kaj za tisoč tomanov?« ko mu vsak dan prinese trikrat toliko?« pravi stari mož. »Če pa počiva njegov pogled s boleščjo na mladeniča, gotovo misli na svojega sina, ki medli za tujem, gotovo premišljuje, ali biva morda tam kak usmiljen mož, ki bi ga odkupil in poslal očetu nazaj.«

»Prav imate,« odvrne mladi trgovec. »In sram me je, da o ljudeh vedno le slabo in neplemenito mislim, dočim vi rajši dobro o njih sodite. In vendar so ljudje večinoma hudobni, ali se niste tudi vi o tem prepričali, starec?«

»Vprav zaradi tega, ker se nisem o tem prepričal, mislim rad dobro o ljudeh,« odgovori le-ta. »Godilo se mi je vprav kakor vam. Zivel sem, ne da bi kaj misli, slišal sem mnogo slabega o ljudeh, moral sem na lastni koži skusiti mnogo hudobije in pričel sem vse ljudi smatrati za hudobne stvari. Pa sem se spomnil, da bi Allah, ki je prav tako pravičen kakor moder, ne mogel trpeti, da bi tako podel rod gospodaril na tej lepi zemlji. Premišljeval sem to, kar sem bil videl in doživel, in glej — štel sem bil samo slabo, dobro pa sem pozabil. Nisem bil pazil na to, če je kdo vršil delo usmiljenja, zdelo se mi je naravno, če so cele družine živele čednostno in bile pravične. Kadar sem pa slišal kaj slabega, hudobnega, sem si to dobro zapomnil. Pa sem začel vse drugače gledati okoli sebe. Veselilo me je, če sem videl, da dobro ni tako redko seznan, kakor sem sprva mislil, na slabo sem manj pazil ali pa ni napravilo toliko vtiisa name, in tako sem se učil ljudi ljubiti, učil sem se dobro o njih misliti in sem se v teku dolgih let redkeje motil, če sem o kom dobro govoril, kakor če sem ga smatral za skopuha, podleha ali brezbožnega.«

Starca je pri teh besedah zmotil nadzornik suznjev, ki je stopil k njemu in mu rekel: »Moj gospod, šejk iz Aleksandrije, Ali Bann, vas je z radostjo opazil v svoji dvorani in vas vabi, da bi stopili k njemu in sedli poleg njega.«

(Nadaljevanje prih.)

Sladkor iz vode. Prof. Bayly z vseučilišča v Liverpoolu je napravil odkritje, ki bo imelo še ogromen pomen za človeško industrijo in poljedelstvo. Sestel je proučeval kemična dogajanja, pri katerih si rastline iz vode in zraka izdelujejo sladkor in škrob. Po dolgem opazovanju je zgradil pripravo, s katero lahko pasnema ta dogajanja. Uporabljal je vodo, oglikov dvokis in nekatere druge snovi ter jih izpostavil v aparatu soncu ali umetni svetlobi. Že po kratkem času mu je uspelo pridobiti majhne količine sladkorja. Ko se je tako prepričal, da je na pravi poti, je začel s pripravami, da bi svoj poskus izvedel na veliko. Sladkor iz post ali trsta sicer ni drag, toda ta izum daje možnost, da se še bolj poceni. Bayly se istočasno bavi tudi s poskusi za umetno pridobivanje drugih živil.

V Ameriki je več Kiwanis klubov. Ta beseda je nastala iz Chippewa indijanskega, katero je posebno dobro obvladal nek pokojni škof Baraga. V slovenski pomeni: »jaz trgujem.«

* Pomislite si, kakšno, okoli 100 Din.

ZAKAJ toliko trpi?

Oslajanje bi bilo lahko doseglo v 8 minutah, če bi bila Saltrat Rodell dodala vodi v toliki meri, da bi dobila voda videz mleka, potem pa v tej kopeli okopala svoje boje noge. Žulji bi se omehčali do korenin in za vedno bi se lahko odstranili s korenin vred. Odrasla mesta bi se racolila in otekline bi splahnele. Lahko bi nosila čevlje za celo številko manjše, kakor je poprej.

Saltrat Rodell se dobiva v vseh drogerijah, apotekah in parfumerijah. Cena je nesmiselna.

Golša, nabrekel vrat

je obolenje sšitne žleze, ki se mora pravčasno zdraviti, ker se sicer delovanje tega važnega organa v svoji funkciji kot zaščita proti strupom vse preveč prepušča, zaradi česar lahko nastopijo resnejši, a čisto tudi nevarni pojavi.

Zdravniška znanost je dosegla, da se golši, ki vzbujajo jod, pri raznih oblikah golše izredno učinkovito. Številni bolniki so ugotovili z uporabo našega zelo preprostejšega domačega zdraviljenja s pijem negel, zadovoljiv, povsem neškodljiv vpliv na bolezen. Vseeno, ki je bilan na golši, ima nabrekel vrat, otečeno žlezo, naj zahteva našo kajžlico, ki je vsakomur

popolnoma brezplačno

polijemo. Zadoštuje dopisnica. Pošto zbiralao mesto

Ernst Pasternack, Berlin S. O.
Michaelkirchplatz 13, Abl. P. 111.

V vsako hišo »Domoljuba«!

Obleke iz lastne tovarne

MOŠKE
obleke
trpežne iz
hlačevine

200

FANTOVŠKE
dolge hlače
močne,
vzorčaste

32

MOŠKE
BOLJŠE
obleke
polvolneno
sukno

240

MOŠKE hlače,
močno in solidno
izdelane

40

FANTOVŠKE
obleke s krat-
kimi hlačami

90

Prijubljen
»HUBERTUS«
plašč

240

Stermeeck

CELJE 19

JEZIKI
V
NORMI
ZASTOJ

Štoli za moške obleke

ravnokar došli v veliki izbiri po
zelo nizkih cenah pri

F. & L. GORIČAR, Ljubljana
Sv. Petra cesta 29 in sicer

Štoli 140 cm šir. najcenejša kvaliteta od Din 24-35-
Štoli 140 cm šir. srednjeverstni, trpežni „ „ 40-65-
Kamgarni srednjih kvalit 70-110-
Angleški kamgarni najfinejši „ „ 140-190-
Kompletna podlaga za obleke, najcenejša Din 62-
Kompletna srednjeverstna podlaga „ 98-
Kompletna prvovrstna podlaga „ 145-
kakor tudi vse vrste hlačevine za delavne hlače itd.

Pozor! Vsak, kdor kupi za kompletno moško obleko, dobi lepo svilen kravato za nameček.

Sodnik: »In ste bili sami pri vltomu?«
Obtožene: »Da, gospod sodnik. Če si vzameš kakega pomagača, nikoli ne veš, če je pošten.«

Al. Planinšek

koncesionirana trg. agentura v bančnih in kreditnih poslih v Ljubljani, Beethovnova ul. 14/1. Telefon 35-10. — **vnovči vloge** denarnih zavodov najbolje takoj v gotovini vedno najkulantneje. Vse informacije brezplačno.

Na kolodvoru je bila informacijska pisarna oblegana od potnikov. Pred obupanega uradnika je stopil tudi mlad gospodič: »Ali je to informacijska pisarna?« — »Da, gospod.« — »Potem mi povejte, ali imam kravato prav zavezano ali ne.«

Sollden nakup

damskega volnenega blaga za pomladanske plašče in obleke ter razno manufakturo nudi državnim uradnikom tudi na obroke

Oblačilnica za Slovenijo
Ljubljana, Tyrševa 29 (Hlša Gospodarske zveze)

Do preklica nudimo blago deloma tudi na hranilni kajžlico članu Zadrúžne zveze, Ljubljana.

Smokve za žganjekuho

Dospela je sveža partija po znižani, zelo ugodni ceni. Priporoča se trdka

M. Stele & I. Picelick
LJUBLJANA - Pogacarjev trg
(Skojiška palača)

Sejalnice »KLAS«

na valjčni ali žilni sistem, priznana najboljša izvedba, vam nudi po najnižjih cenah

Anton Krenžar
strojno podjetje

St. Vid nad Ljubljano

Zahtevajte ponudbe tudi za druge poljedelske stroje domačega izdelka: mlatnice,

žitočistilnice, cirkularne žage, svojimične črpalke itd. V zalogi imamo tudi bencinske motorje original. »SLAVIJA« od 2-16 HP, tako da lahko s njimi vsakogar takoj in solidno postrežemo

HRANILNICA DRAVSKE BANOVINE
CELJE - LJUBLJANA - MARIBOR

OBREŠTNA MERA ZA VLOGE ZNAS

DO 5%

ZA VLOGE IN OBREŠTI JAMCI DRAVSKE BANOVINA Z VSEM SVOJIM PREMOŽENJEM IN VSO SVOJO DAVČNO MOČJO

Ako želite kupiti dobra in preizkušena semena, morate zahtevati povsod samo

Svetovna semena

(Vsaka vrečka mora biti tako označena)
V slučaju, da takih semen pri Vašem trgovcu ni dobiti, se obrnite na veliko trgovino s semeni

Josip Urbanč, Ljubljana
Mikloškova cesta št. 8
(nasproti hotela »UNION«)

Cenik vseh vrst semen za vrt, travnik in polje, lepe cvetlice itd. je brezplačno na razpolago, le pišite po njega.

Volneno blago

za ženske obleke in kostume ravno kar došlo v vseh najmodernejših vrstah po zelo nizkih cenah pri

F. in I. GORIČAR, Sv. Petra c. 29

Tako na primer:

Volneno, šir. 70 cm v raznih barvah od Din 15—25—
finejše volneno 100 cm šir. v raznih barvah od Din 30—50—
najfinejše volneno 130 cm šir. od Din 50—90—
karinasti modni blagovi perlini od Din 10 naprej
krepki in deleni v najnovejših vzorcih od Din 9 naprej
karabirki in dvojna tiskovina za predpasnike od Din 6—10—

Krasna izbira vseh vrst avile, avilnih rut in šerp, kombinež, nogavic i. t. d.

Na vsakih Din 100—dobite lep robček zastoj!

Vam pomaga, da zadobite zopet zdravje s pomočjo zdravilnih lastnosti bilja.

Ne bodite sami sebi sovražniki!

Bolezni pri meni in bolečine ob mesečnem perilu (menstruaciji) ubižati HERSAN-ČAJ.

Ali Vas ovira debelost?

Bi bili radi vitki? Tedaj uporabljajte HERSAN-ČAJ.

Zakaj trpite bolečine revmatizma in protina, ako to ni potrebno. HERSAN-ČAJ je sredstvo, ki vam more olajšati muke.

HERSAN-ČAJ pomaga pri arteriosklerozi in hemoroidih (zlati žili).

Ali res še ne veste, da je HERSAN-ČAJ dobro sredstvo pri obolenju želodca, jeter in ledvic.

HERSAN-ČAJ se dobiva v izvornih zavojih v vseh lekarnah.

Zahtevajte brezplačno brošuro in vzorec od:

»RADIOSAN«, Zagreb, Dukljaninova ulica št. 1
(Reg. št. 19624/33)

Mali oglasnik

Vsaka drobna vrstica ali nje prostor velja za enkrat Din 5. Naročniki »Domoljuba« plačajo samo polovico, ako kupujejo kmetijske potrebščine ali prodajajo svoje pridelke ali iščejo poslov oziroma obrtniki pomočnikov ali vajencev in narobe. Pristojbina za male oglase se plačuje naprej.

Najlepše obleke

dobre kvalitete boste nakupili za pomlad v največji izbiri pri Proskorju, Sv. Petra c. 14.

Kmetovalci! Črpalke za gnojnice, pluge, brane in vse drugo orodje, poljedelske stroje, čebelarске potrebščine, razstreljiva i. t. d. dobite po znižanih cenah v železnini Fr. Stupica, Ljubljana, Gospodarskega cesta 1.

Detelino seme zmelto, je izborna krmilo za govedo. Cena 75 par za kg. Sever & Komp., Ljubljana.

Hiša z gospodarskim poslopjem in zemljiščem se prodaja; na zahtevo kupca tudi samo hiša, polovica v gotovini, druga polovica na obroke. Sosiro št. 48.

Čevlarskega vajenca sprejemem z vso oskrbo Aljažič Franc, Hušiča št. 2 p. Križe pri Trzinu.

Ognojilne sode (lajše) kadi, poceni prodam ali za menjajm za slamo. Pire F., Dravljice-Ljubljana.

Semenski krompir na prodaj. Bervace št. 7 pošta Grosuplje.

Patentne lestve pripravne za vsako obrt in kmetijstvo. Priložnostni nakup. — Cena polovična. Zaloga pri »Obnovac, d. d., Ljubljana, Vošnjakova ulica 22/a.

Cepilne trte vinskih in namiznih sort dobite v trancu Erman Ivan, Gaj št. Janž na Dolenjskem.

»Kaj vam je?« je vprašal zdravnik Dobrnika. »V križu imam bolečine.« je ta odvrnil. »To bomo kmalu uredili. Tu imate nekaj prakov, vzemite vedno enega četrte ure prej, preden pridejo bolečine.«

Umetne oči

izdelujemo strogo po naravi za naše paciente. F. Ad. Müller, sinovi, Wiesbaden. V Ljubljani: Splošna bolnica, očesni odd. delok. dne 12. in 13. marca 1937.

Krasno posestvo

v sredini Dolenjske, velikost 8 ha, na prodaj. Naslov v upravi Domoljuba pod št. 3352.

Malo kmetijo velikost okrog 3 ha. kupim. Naslov v upravi Domoljuba pod št. 3353.

Nova hiša, dvostanovna na prometnem kraju v Stražišču pri Kranju, v bližini tovarne. se prodaja. Naslov v upravi Domoljuba pod št. 3419.

Hlapca nad 16 letnega, poštenega, sprejemo v Mali loki 26 pri Domžalah.

Lepo posestvo,

arondirano, na prodaj iz proste roke v bližini Novega mesta pod ugodnimi pogoji z gospodarskim poslopjem, ki je novo. Ponudbe na Marijo Kalan, hotel Koklič, Novo mesto.

Hlapec pošten, priden, vajen konj, želi službo pri dobri hiši. Vinko Fabjan, Krmelj, Dolenjsko.

Travnikišne brane

njivske brane, okopalnice izdeluje solidno in poceni Franc Kunaver, kovaštvo, Jezica 25

Vallina jajca rjavih štaj, koki se dobe v Grobljah (Društveni dom), pošt. Domžale.

Sene na prodaj Par tisoč kilogramov prvovrstnega sene se prodaja v Smledniku 32 (poleg cerkve).

Novakovega vajenca sprejme B. Urh, Metlika.

Službo organista,

ki je združena s službo občinskega sluga, razpisuje cerkveno predstojništvo v Radomljah pri Kamniku. Natandneje informacije istotam

Fanta, do 17 letnega, za kmečka dela sprejemem. Malavas 12, Jezica.

Z mizarstva vajenca se sprejmeta takoj iz okolice St. Vid. — Brala Pangos, Trata št. 15, St. Vid nad Ljubljano.

Čevlarskega vajenca sprejemem hrana in stanovanje v hiši. Ivan Avbelj, Zg. Škofelj 74, Dev. Mar. v Polju.

Bravarja najraje iz gorških krajev, ter hlapca sprejemem. Nastop službe takoj. — Saša Stare, Mengeš.

Sazvoda mizarstvo. Novo mesto, sprejme takoj 2 pomočnika, specialista za pohištvo.

Odda se v najem trg. lokal pod ugodnimi pogoji. Trgovina zelo potrebna. Poizve se pri županu Rajnerju, Sv. Križ pri Litiji

Bolesna malo rabljena in stara, prvovrstnih znamk in šivalni stroji Pfaff, Singer, ki odgovarjajo popolnoma novim, poceni naprodaj pri »Promet« v Ljubljani (nasproti križanske cerkve)

Rmečko dahle boljše, pridno, pošteno, snažno, nad 20 let staro, vajeno hišnih del, kuhe, po možnosti šivanja, se sprejme. — Ponudbe na upravo »Domoljuba« pod »Priprostac št. 3703.

Za dobrega konja

zamenjamo novo mlatnico, bencin-motor ali katerikoli poljedelski stroj. Anton Kremžar, strojno podjetje. St. Vid nad Ljubljano.

Mlajša služkinja

vajena vseh kmetijskih del dobi službo s 1. aprilom. Pogoji poštenosti. Naslov pri »Domoljub« št. 3513.

Oskrbnik zmožen samostojno upravljati srednje veliko kmečko posestvo se sprejme. Kavcije zmožni in absolutni kmetijskih del imajo prednost. Ponudbe je poslati na upravo »Slovenca« pod »Oskrbnik« št. 2974

Služkinjo za poljska dela sprejemem. Dravljice 87.

Sadno drevje

hruške, breskve, orehe in divjake za visoko vrtnarje, visoke in pritrjene v najboljših sortah radi opustitve drevesnice razprodajam la in II. sadike 50% ceneje od tržne cene. Razprodajalcem se popust. Oddaja z drevesnic v Litiji. Strmiljan Vinko, p. Sava pri Litiji

Ruharice, dekleta

za hišna in tudi kmečka dela dobe službo v posredovalnici Wolfova ulica 10, Ljubljana. Za pismen odgovor 3 Din. — Brezposelna dekleta dobe prenočišče.

Hlapca od 16 do 18 letnega, za vsa kmečka dela sprejemem. Ljubljana, Zg. Šiška 7.

Posestvo ti naglo prodam »Domoljubov« mali ognja. če ne z gotovim denarjem, pa kupca ti s knjižico da.

Za pomladansko sezije

dospela velika izbira krasnih stofov za moške in ženske obleke. Vas najljubneje vabim, da me o priliki počastite s svojim cen. obiskom ali naročilom. Najsolidnejše cene. — Priporočam se z velikim spoštovanjem

Anton Savnik, Škofja Loka

Sodnik: »Koliko let imate?«

Gospa: »24 let in nekaj mesecev.«

Sodnik: »Koliko mesecev?« Opozorjam vas, da ste prisegli.»

Gospa: »120 mesecev.«

»Domoljub« stane 38 Din za celo leto, za inozemstvo 60 Din. — Dopise in spise sprejema uredništvo »Domoljuba«, naročnino, inserate in reklamacije pa uprava »Domoljuba«. — Oglasi se zaračunavajo po posebnem ceniku. — Telefon uredništva in uprave: 29-92, 29-93, 29-94, 29-95, 29-96. — Izdajatelj: Dr. Gregorij Pečjak. — Uredniki: Jože Košiček. — Za jugoslovansko tiskarno: Karel Čel.